

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

В. А. Альков, В. І. Кравченко, Н. М. Мартиненко

ПОЛІТИЧНА НАУКА У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Атлас наочного супроводу до курсу
«Політологія»

Харків
ХНМУ
2015

УДК 32:001(075.8)
ББК 66.Оя7
А56

Рецензенти:

Потрашков С. В. – доктор історичних наук, професор (Харківська державна академія культури)
Арзуманова Т. В. – кандидат історичних наук, доцент (Харківський національний університет будівництва та архітектури)

*Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 27.11. 2014 р.*

А 56 Альков В. А. Політична наука у схемах і таблицях : Атлас наочного супроводу до курсу «Політологія» / В. А. Альков, В. І. Кравченко, Н. М. Мартиненко ; за ред. В. І. Кравченка. – Харків : ХНМУ, 2015. – 92 с.

Атлас наочного супроводу підготовлено у відповідності до програми курсу «Політологія». Матеріал поданий у конспективній схематичній формі й може бути використаний для підготовки до лекцій, практичних занять, у самостійній роботі, а також при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Для студентів усіх факультетів та викладачів.

УДК 32:001(075.8)
ББК 66.Оя7

© Харківський національний
медичний університет, 2015
© Альков В. А., Кравченко В. І.,
Мартиненко Н. М., 2015

ЗМІСТ

Тема 1. Політологія як наука	5
1.1. Політика в житті людини	5
1.2. Політика – соціальне явище	6
1.3. Предмет, метод і функції політології	7
Тема 2. Історія політичної думки	10
2.1. Політична думка Стародавнього світу	10
2.2. Політичні ідеї Середньовіччя	13
2.3. Розвиток політичної думки Нового часу	14
2.4. Становлення політичної думки в Україні	21
Тема 3. Політична система суспільства. Влада. Політичні режими	25
3.1. Політична система суспільства, її структура та функції	25
3.2. Влада. Види влади. Шляхи досягнення влади	27
3.3. Політичні режими. Основні типи політичних режимів. Перехід від тоталітаризму до демократії	29
Тема 4. Держава і громадянське суспільство	32
4.1. Сутність держави	32
4.2. Правова держава	37
4.3. Громадянське суспільство	38
Тема 5. Політичні партії та суспільно-політичні рухи	41
5.1. Політична партія, її сутність та роль у суспільстві. Однопартійність і багатопартійність	41
5.2. Суспільно-політичні рухи	47
Тема 6. Політична еліта і політичне лідерство	50
6.1. Політична еліта та особливості політичної еліти України	50
6.2. Політичне лідерство, його типи	52

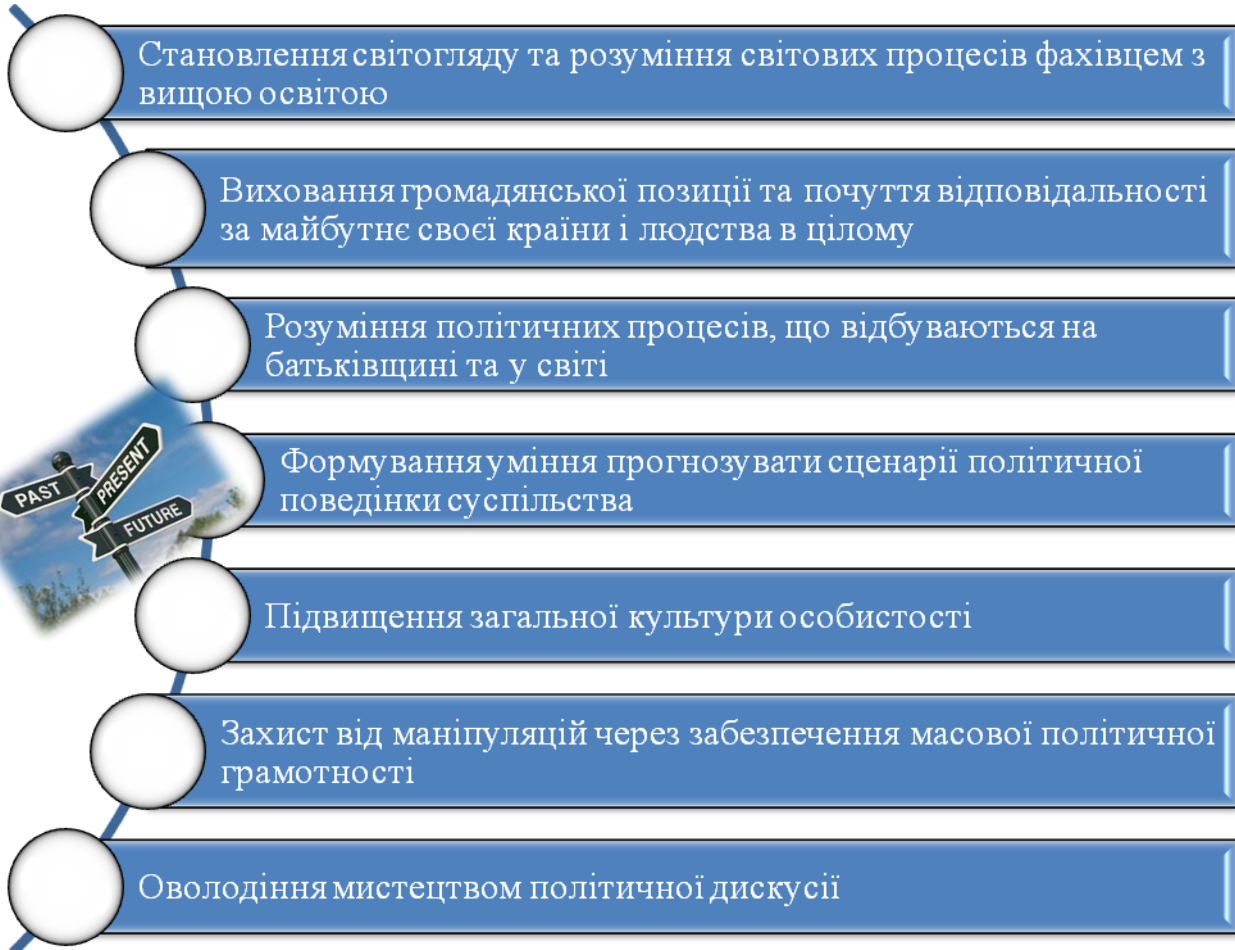
Тема 7. Політична свідомість та політична культура. Політика і мораль	55
7.1. Політична свідомість: сутність, структура, функції	55
7.2. Політична культура та її роль у політичному житті суспільства	59
7.3. Політика і мораль	61
Тема 8. Людина та політика	62
8.1. Особистість і влада. Права людини	62
8.2. Політична соціалізація	65
Тема 9. Політичні конфлікти і кризи	67
9.1. Поняття «політичний конфлікт»	67
9.2. Типологія політичних конфліктів. Етнополітичний конфлікт	71
9.3. Функції політичних конфліктів. Способи й методи їх врегулювання	73
Тема 10. Вибори і виборчі системи	75
10.1. Сутність та призначення виборів. Основні принципи демократичних виборів	75
10.2. Виборчі системи	78
10.3. Основні процедури виборчого процесу	79
Тема 11. Соціальна політика держави. Державна політика в галузі охорони здоров'я	80
11.1. Становлення державної політики в охороні здоров'я і медицині	80
11.2. Державна соціальна політика та охорона здоров'я в сучасному світі	82
11.3. Державна соціальна політика України у сфері охорони здоров'я ..	84
Тема 12. Світова політика. Світові політичні процеси	85
12.1. Світова політика і світові політичні процеси	85
12.2. Світова політика на межі тисячоліть. Глобальні проблеми людства	90
Рекомендована література	92

ТЕМА 1

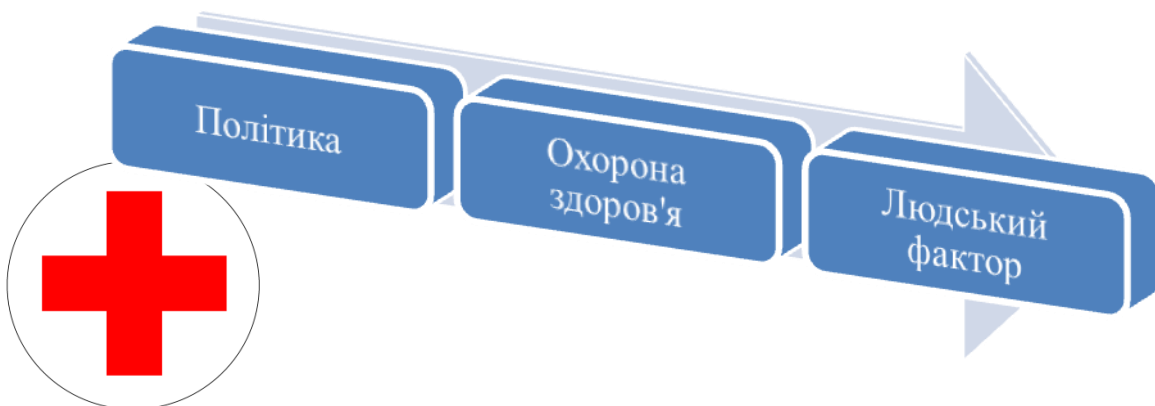
ПОЛІТОЛОГІЯ ЯК НАУКА

1.1 Політика в житті людини

Частина студентів має сумніви щодо необхідності вивчення політології майбутніми медиками. Однак, це хибна думка, оскільки її вивчення забезпечує:

Залежність людини і системи охорони здоров'я від політики

1.2 Політика – соціальне явище

Політична діяльність охоплює багато напрямів пов'язаних із суспільством

Залежність сфер суспільного життя від політики

Специфіка визначення політики

1.3. Предмет, метод і функції політології

Предмет політології вивчає весь комплекс політичних проблем як у теоретичному, так і у практичному аспекті. Є два підходи до визначення предмета політології:

Політологія вивчає:

- політичну систему суспільства, її структуру та функції
- політичні закономірності суспільства, їх практичне втілення
- закономірності та принципи формування, функціонування й розвитку існуючих політичних систем
- механізми дії та форми прояву цих закономірностей у діяльності особистості, соціальних спільнот, класів, націй, держав

Об'єкт і предмет політології

Предмет політології

Методи політології

Спеціальні методи:

Порівняльний ґрунтується на порівнянні політичних процесів, виділенні загального та особливого, головного та другорядного, закономірного та випадкового

Емпірико-соціологічний дозволяє застосовувати у дослідженнях соціологічні прийоми, аналізувати фактори реального політичного життя.

Залежно від об'єкта дослідження має такі підходи:

- інституційний (вивчення політичних інститутів, змісту, організації та функціонування політичної влади);
- діяльнісний (досліджується розвиток політичних процесів, політичної діяльності);
- соціологічний (визначається вплив політики на особистість, соціальні групи і навпаки – їх вплив на політику)

Біхевіоральний базується на аналізі політичної поведінки особистостей і соціальних груп. Вирішальним чинником поведінки вважаються психологічні мотиви

Історичний передбачає хронологічну фіксацію політичних подій і фактів, їх вивчення у розвитку, а також, дослідження зв'язків минулого, сьогодення і майбутнього

Функції політології

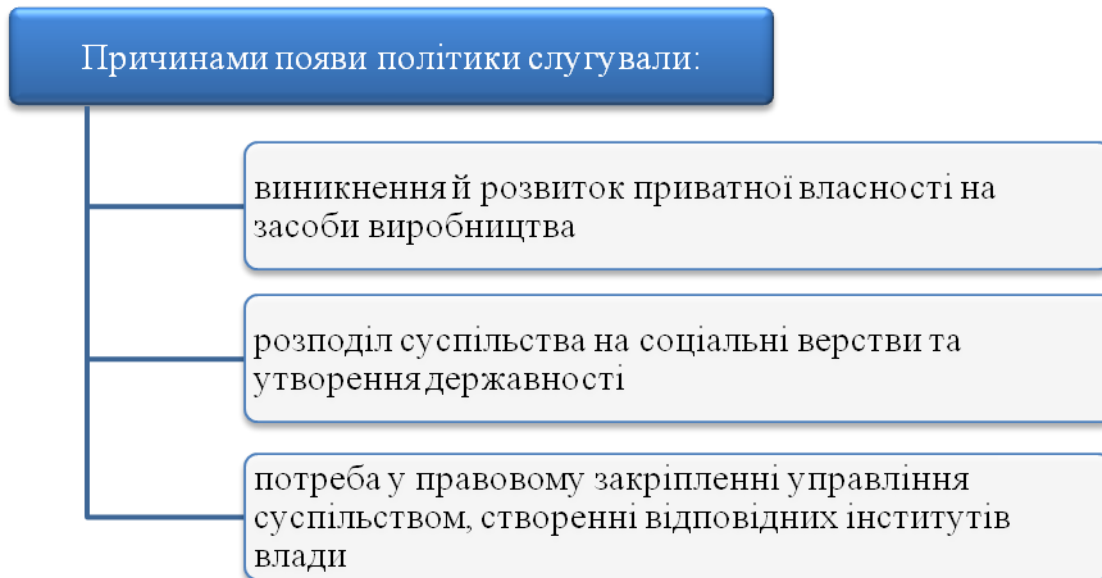

ТЕМА 2

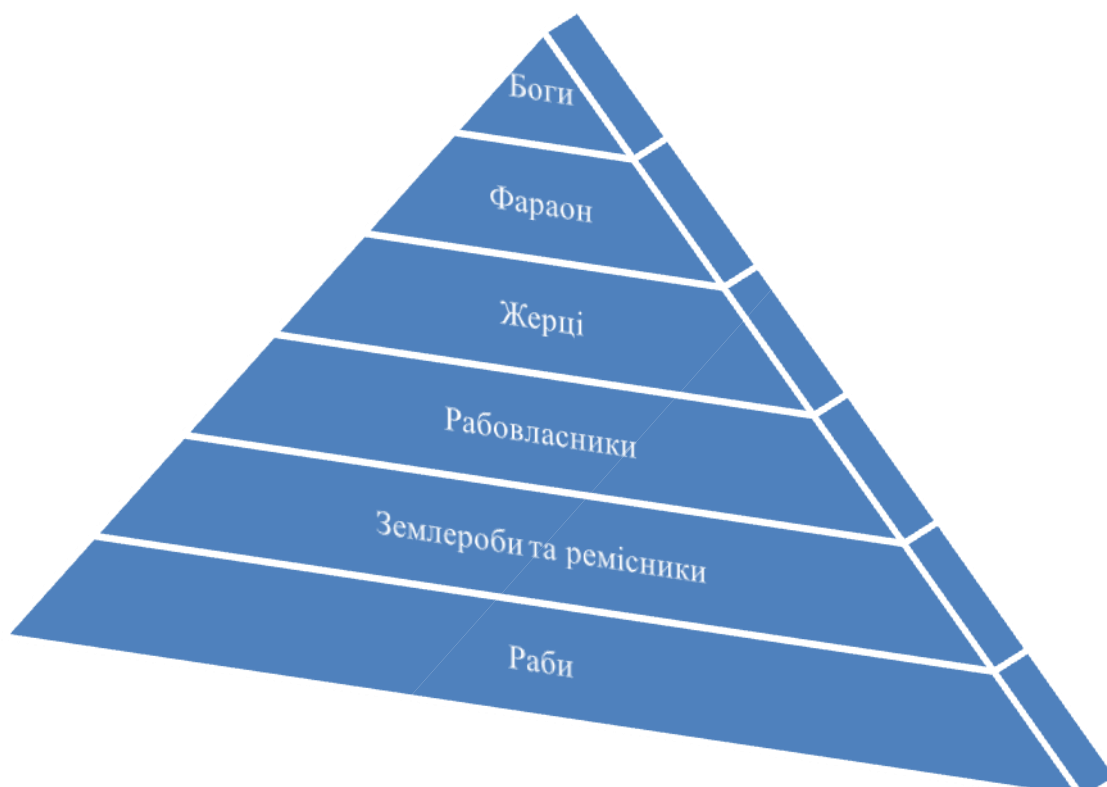
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

2.1. Політична думка Стародавнього світу

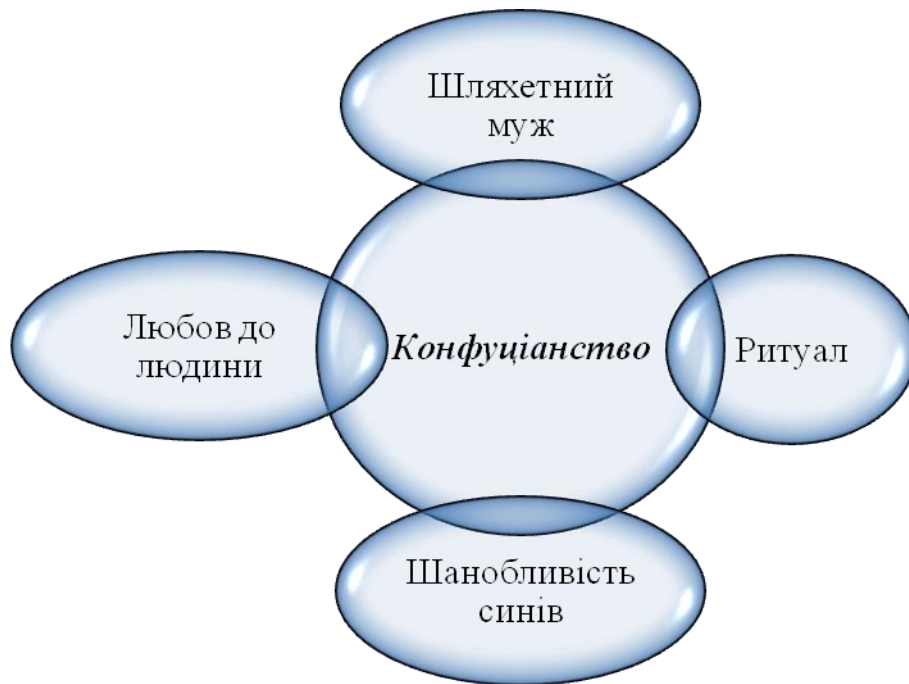
Політична діяльність та політична думка виникли у людському суспільстві ще у прадавні часи.

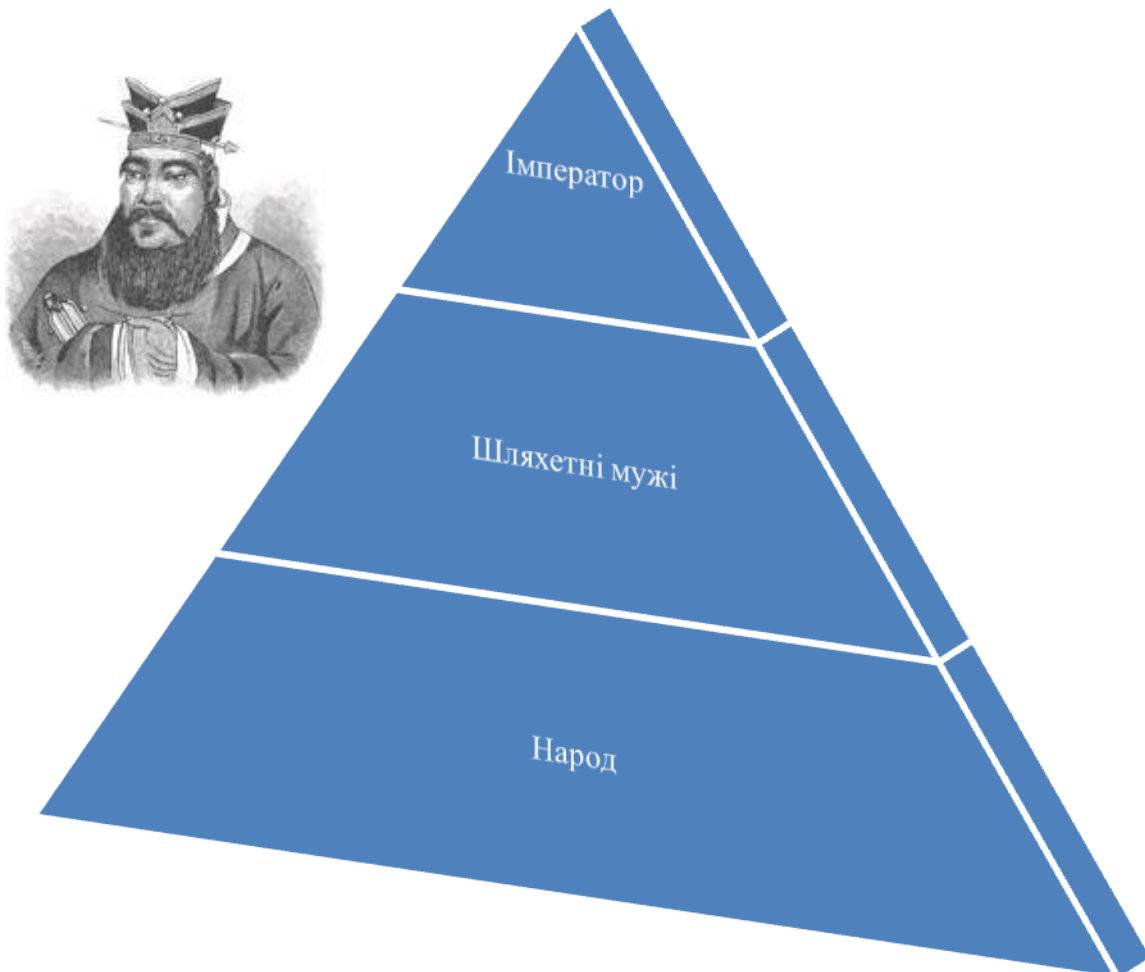
Піраміда влади за візирем Птаххетенем (Стародавній Єгипет)

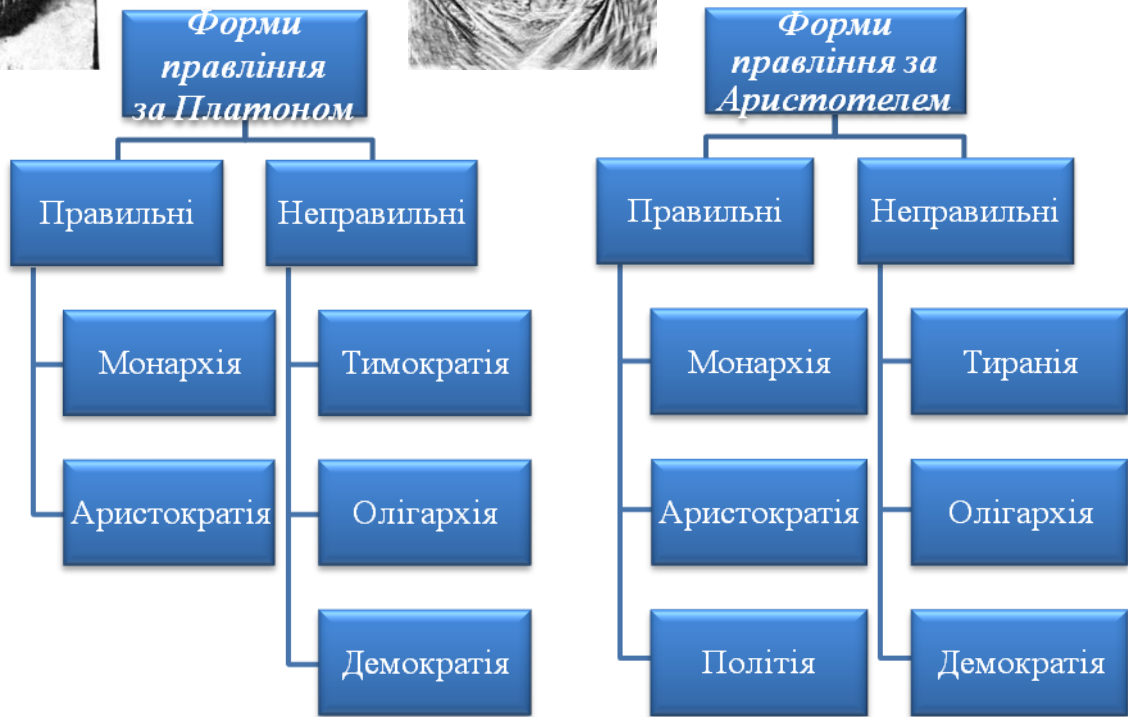
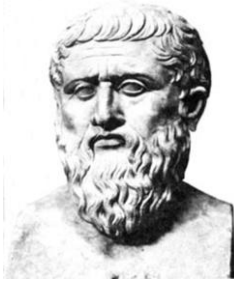
Основні категорії політичної доктрини конфуціанства

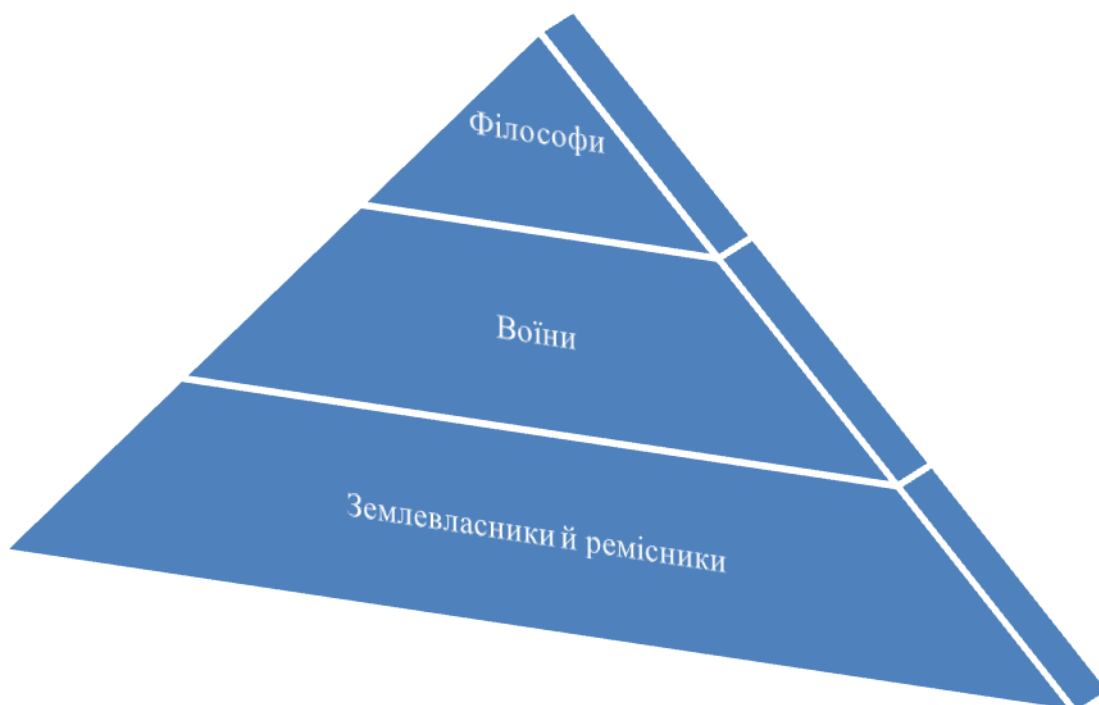
Управління країною за Конфуцієм

Поділ держав на «правильні» та «неправильні» за Платоном і Аристотелем

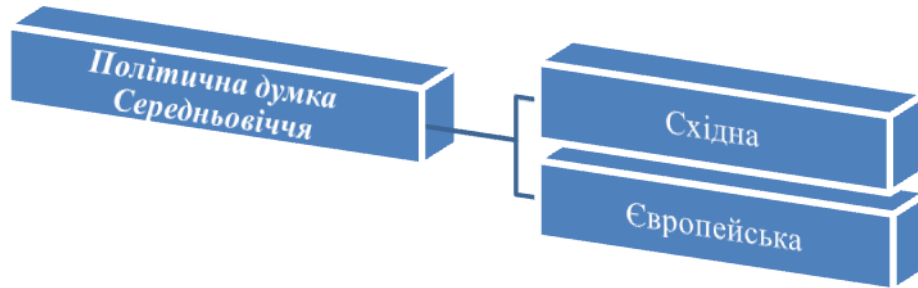
Піраміда влади в ідеальній державі Платона

Форми правління за Марком Тулієм Цицероном

2.2. Політичні ідеї Середньовіччя

Співвідношення світської та духовної влади за Августином Аврелієм та Фомою Аквінським

Августин Аврелій

Церковна влада пріоритетна

Фома Аквінський

Світська влада пріоритетна

Положення макіавеллізму:

влада – не божественний інститут, а результат боротьби реальних земних сил за панування

влада не може і не має підкорятися принципам християнської моралі, а має керуватися своїми, доцільними принципами: "Мета виправдовує засоби"

у політиці існують «природні причини» та «корисні правила», які дозволяють «враховувати можливості», щоб передбачати хід подій та вживати необхідних заходів

головний стимул поведінки людини – інтерес, який породжує егоїзм; задля обмеження цього егоїзму необхідне верховенство держави

форма держави визначається розстановкою політичних сил у суспільстві та умовами його розвитку

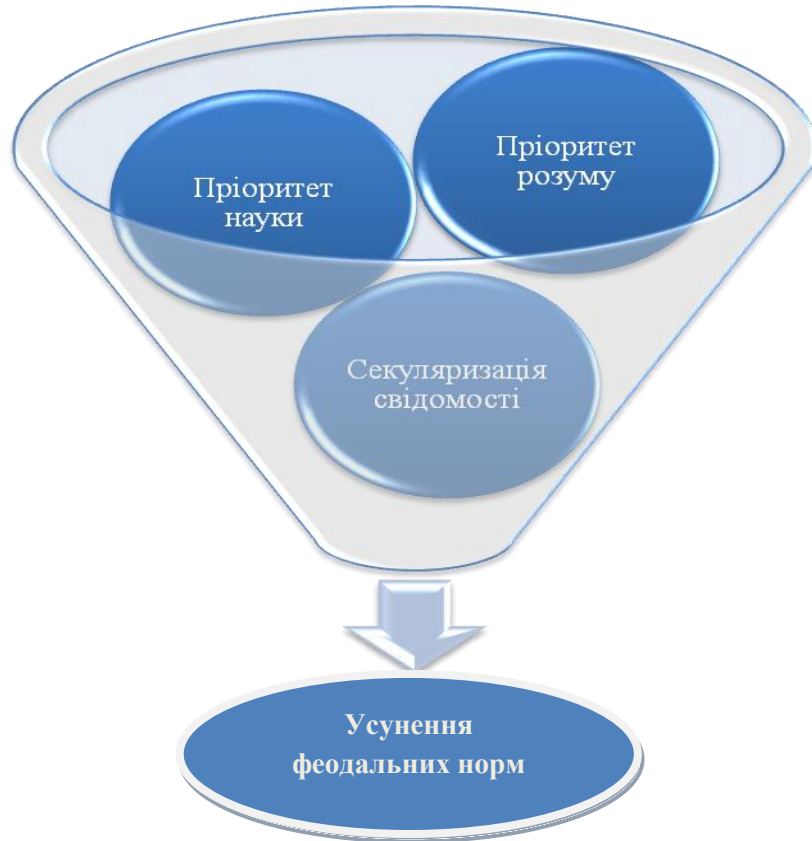
держава визначає політичний стан суспільства: відносини влади і підлеглих, наявність відповідним чином організованої політичної влади, наявність юстиції, запровадження законів тощо

2.3. Розвиток політичної думки Нового часу

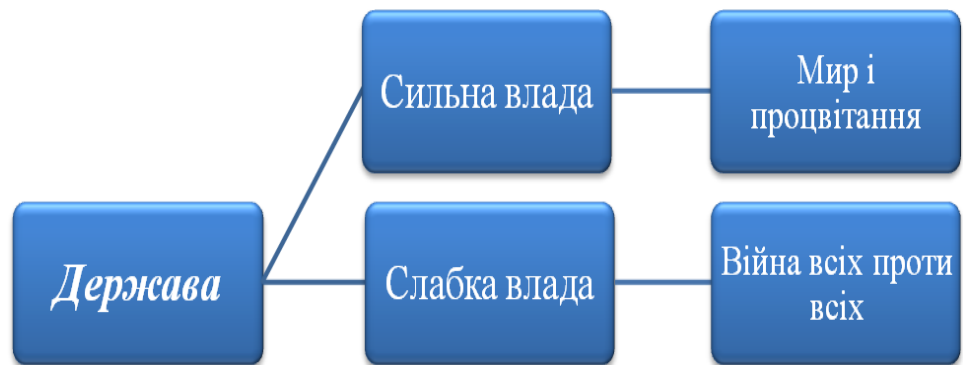
Основні проблеми політичної думки Нового часу

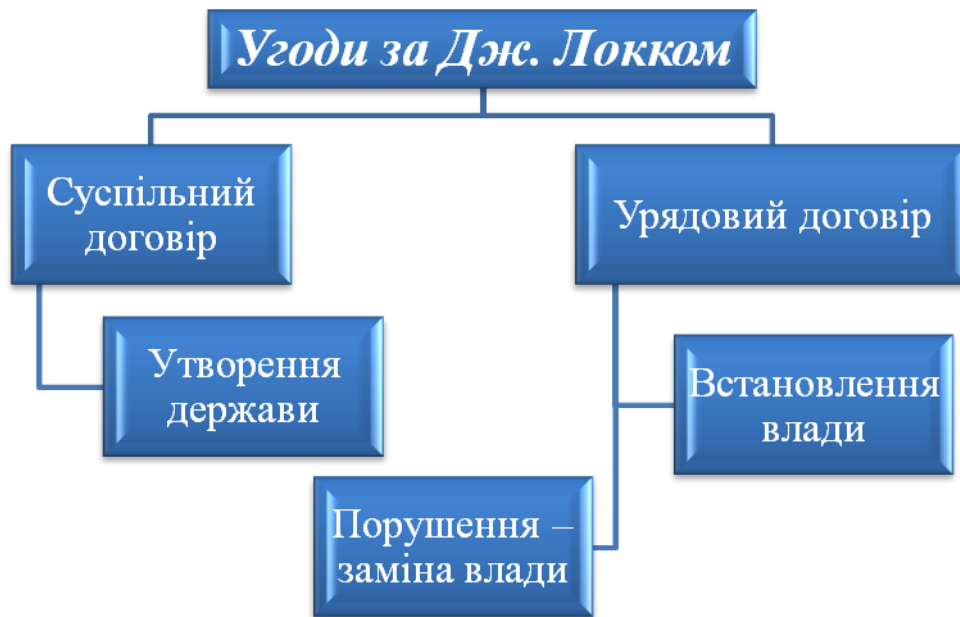

Доктрина Просвітництва

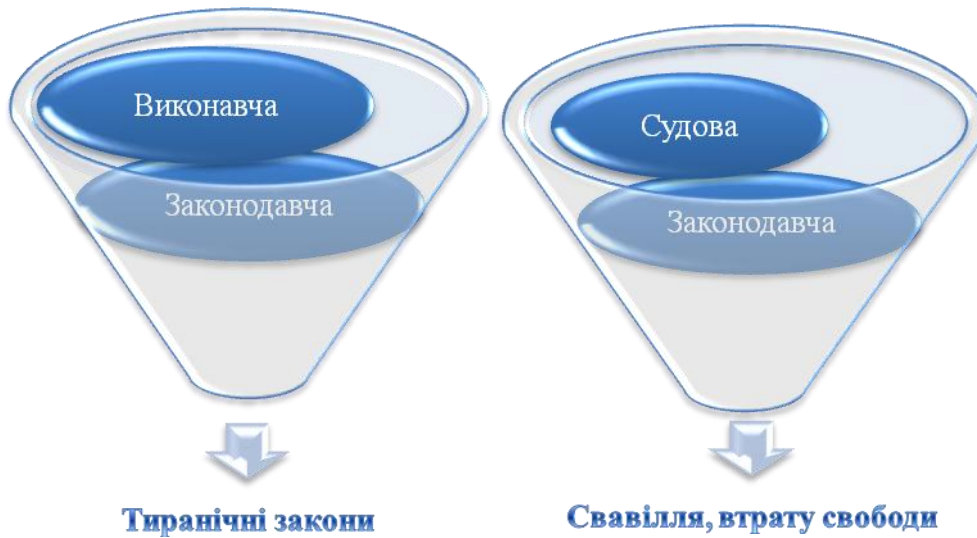

Держава за Т. Гоббсом

Об'єднання гілок влади, за Ш. Л. Монтеск'є, спричиняє:

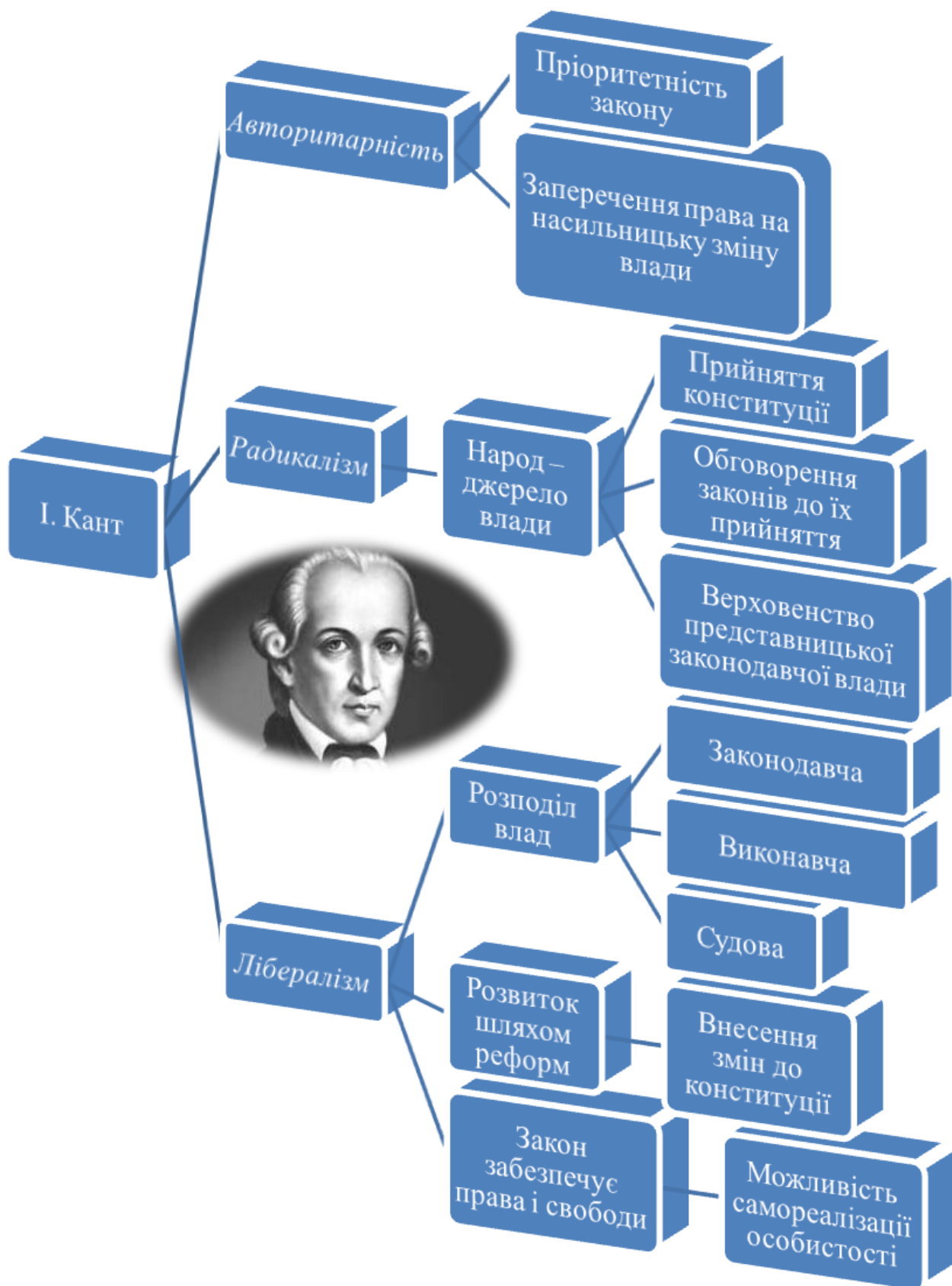
Ієрархія акторів влади за теорією суспільного договору Ж. Ж. Руссо

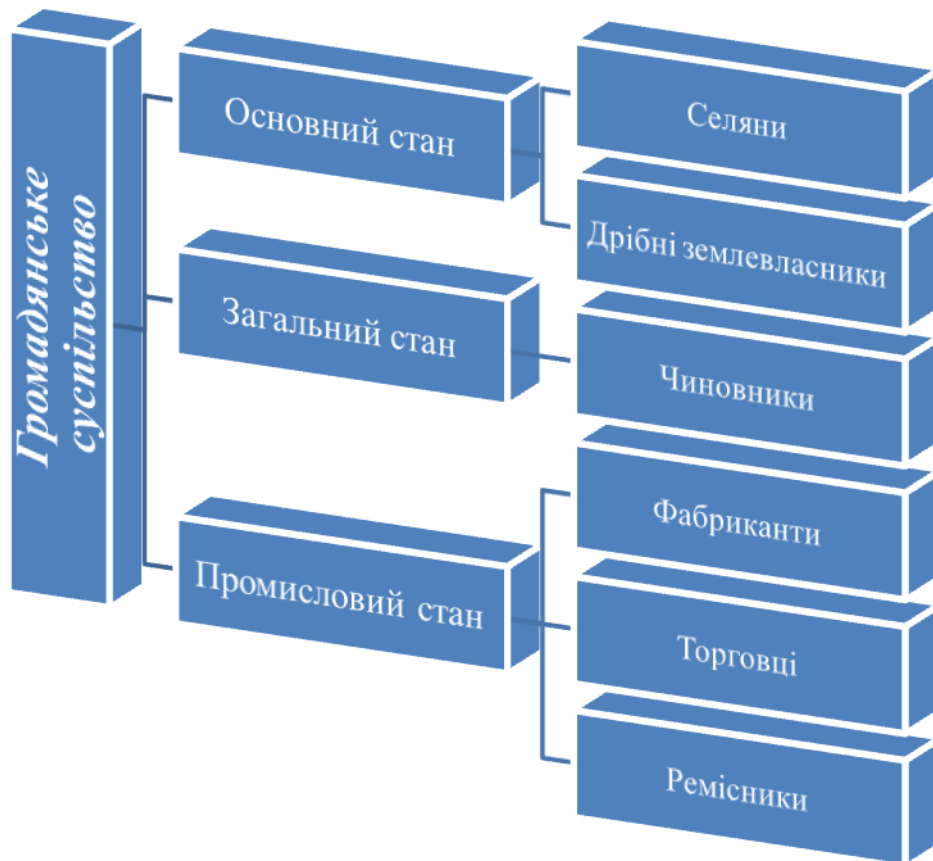
Оптимальна держава Ж. Ж. Руссо

Лінії розвитку політичної думки за І. Кантом

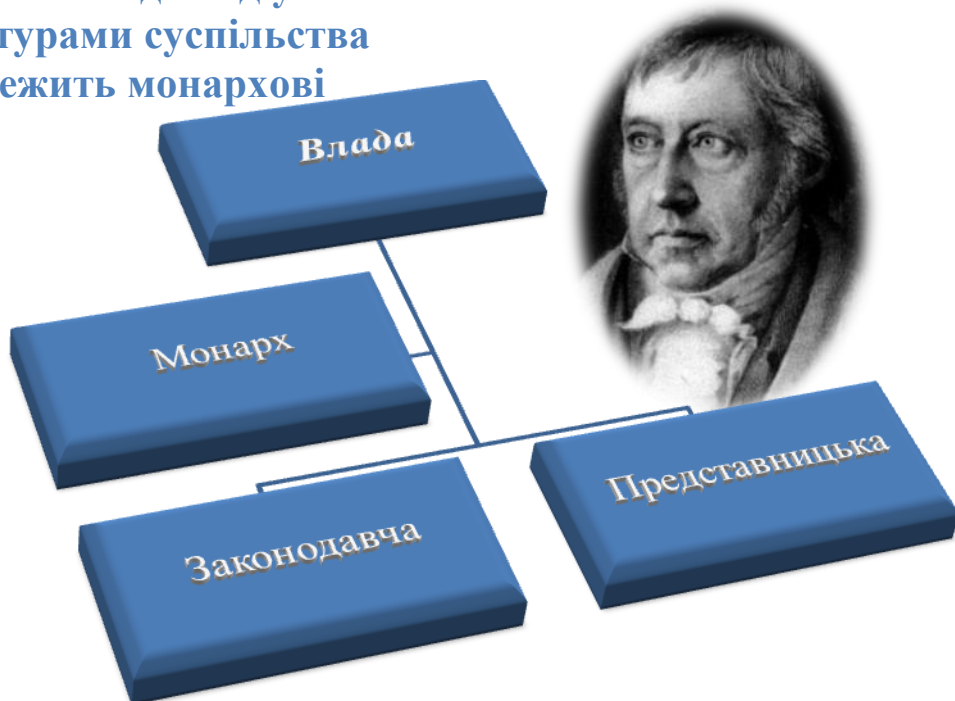

Громадянське суспільство за Г. Гегелем

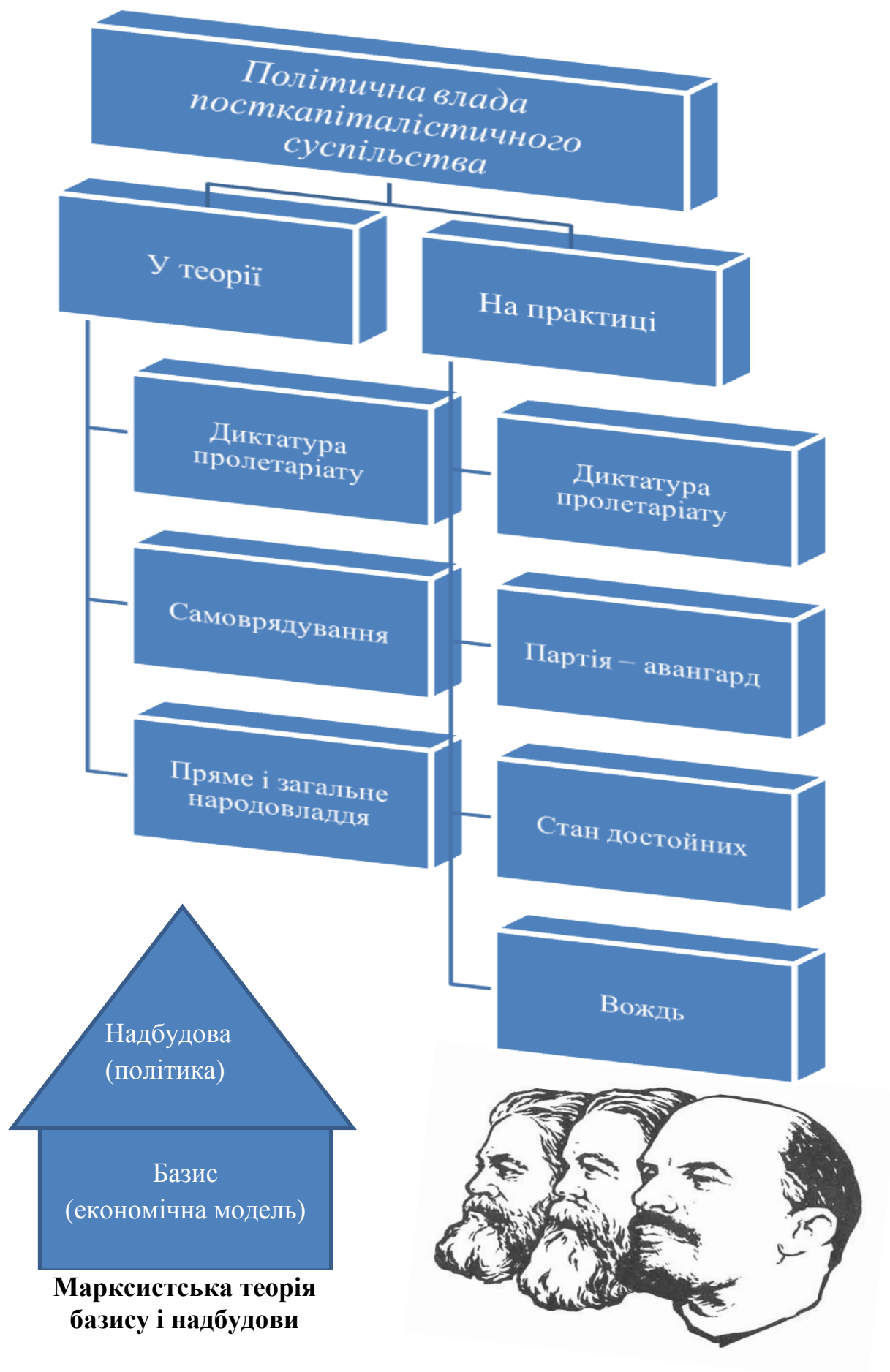

Організаційний поділ влад за Г. Гегелем

Верховна влада над усіма структурами суспільства належить монархові

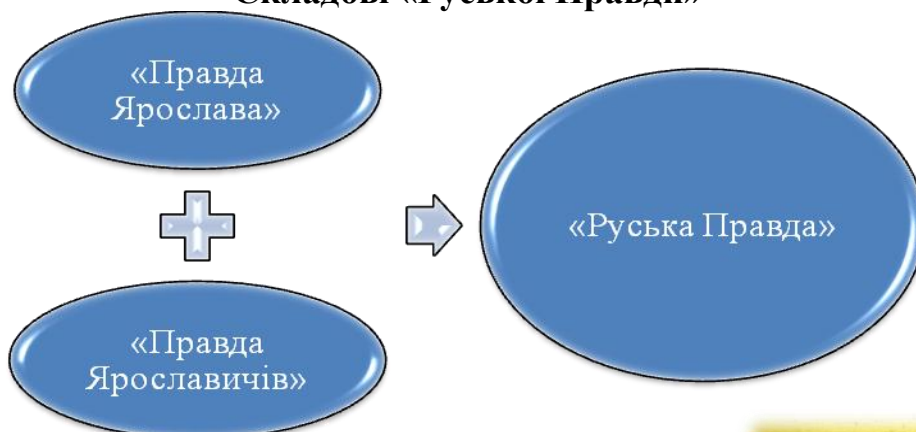

Теорія та практика марксизму

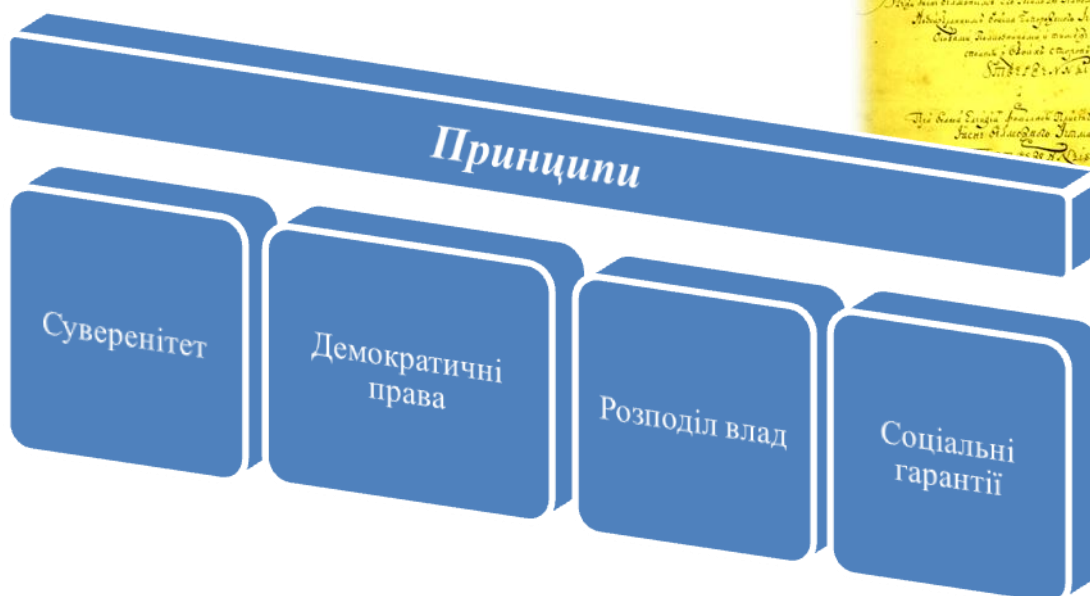

2.4. Становлення політичної думки в Україні

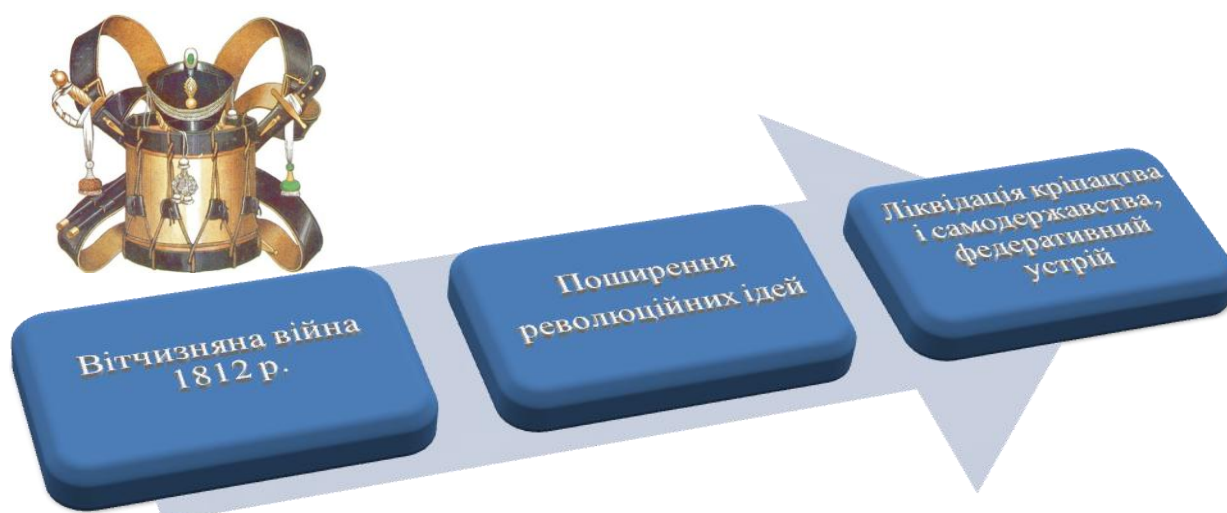
Складові «Руської Правди»

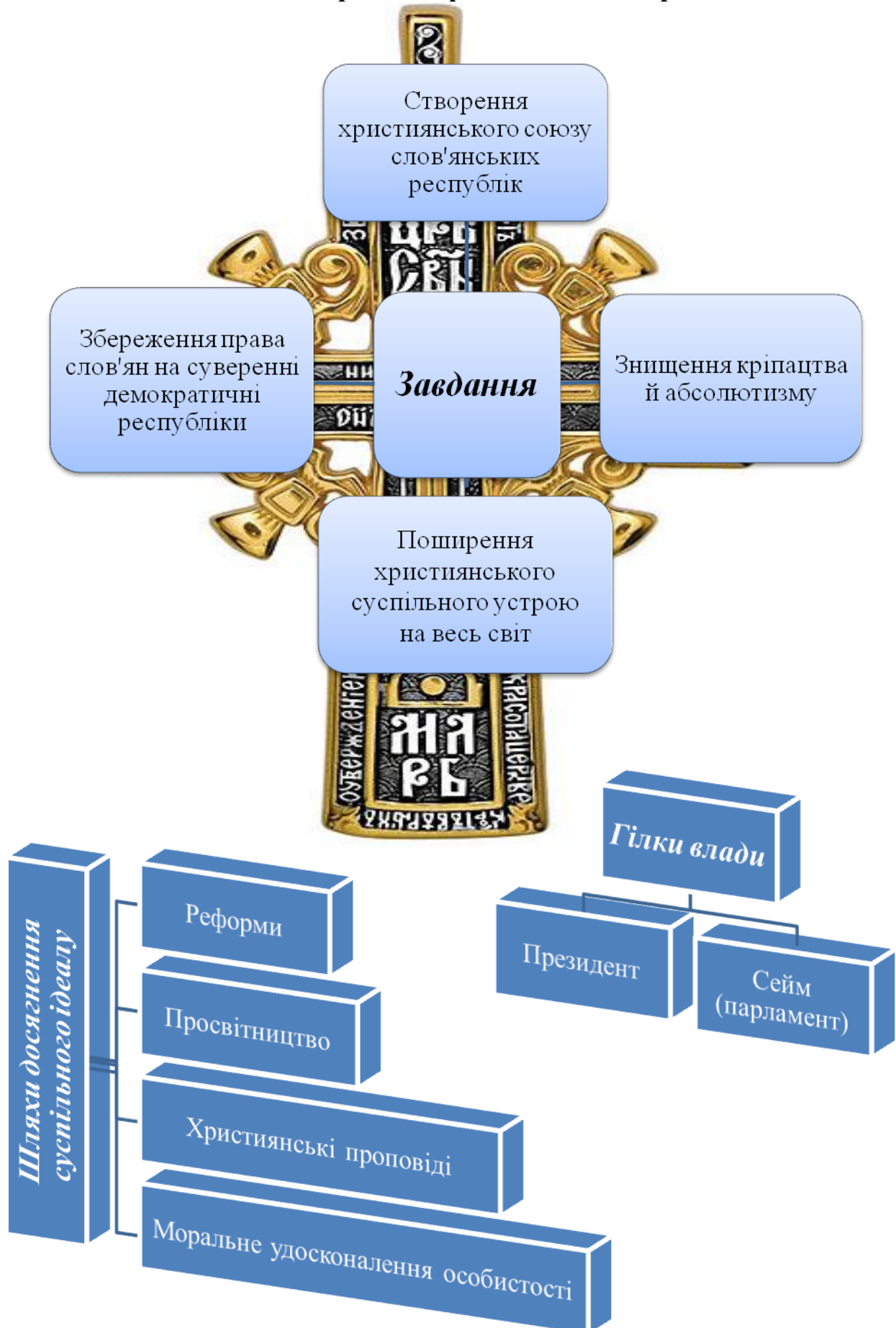
Конституція П. Орлика (1710 р.)

Вплив Вітчизняної війни 1812 р. на політичну свідомість

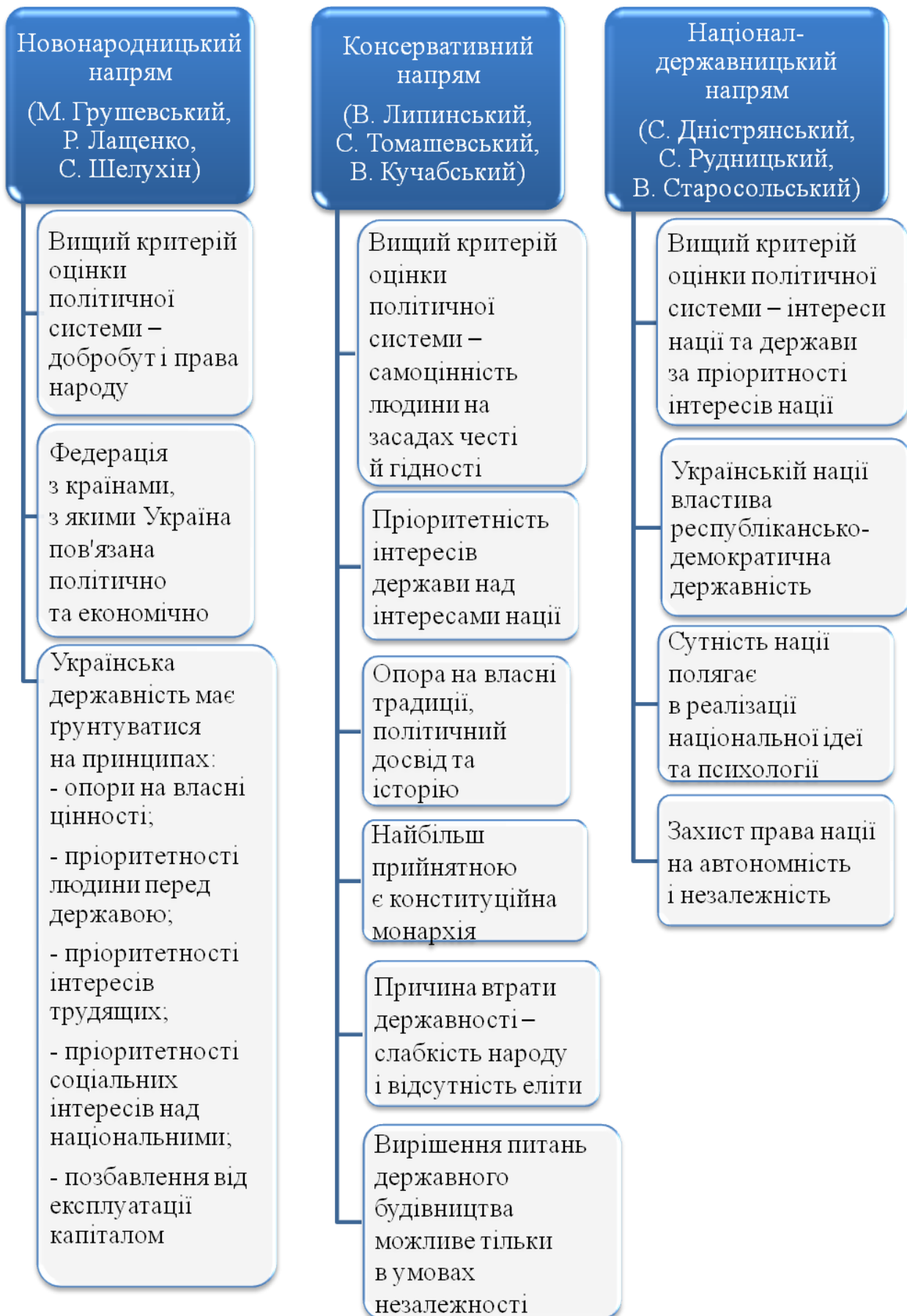
Політичні ідеї Кирило-Мефодіївського товариства

Народницький напрям суспільно-політичної думки в Україні

Політичні концепції міжвоєнного періоду (1917–1939 рр.)

ТЕМА 3

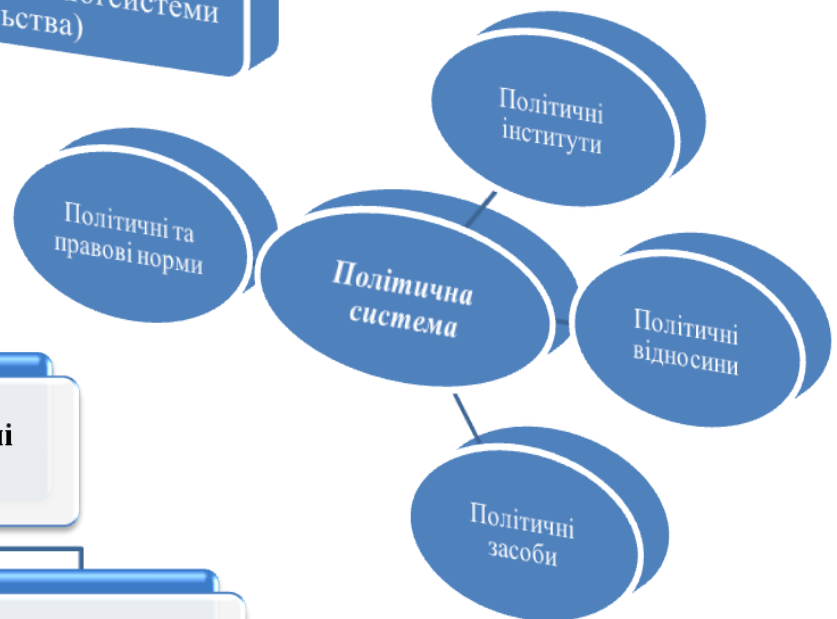
ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА. ВЛАДА. ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ

3.1. Політична система суспільства, її структура та функції

Підсистеми політичної системи суспільства

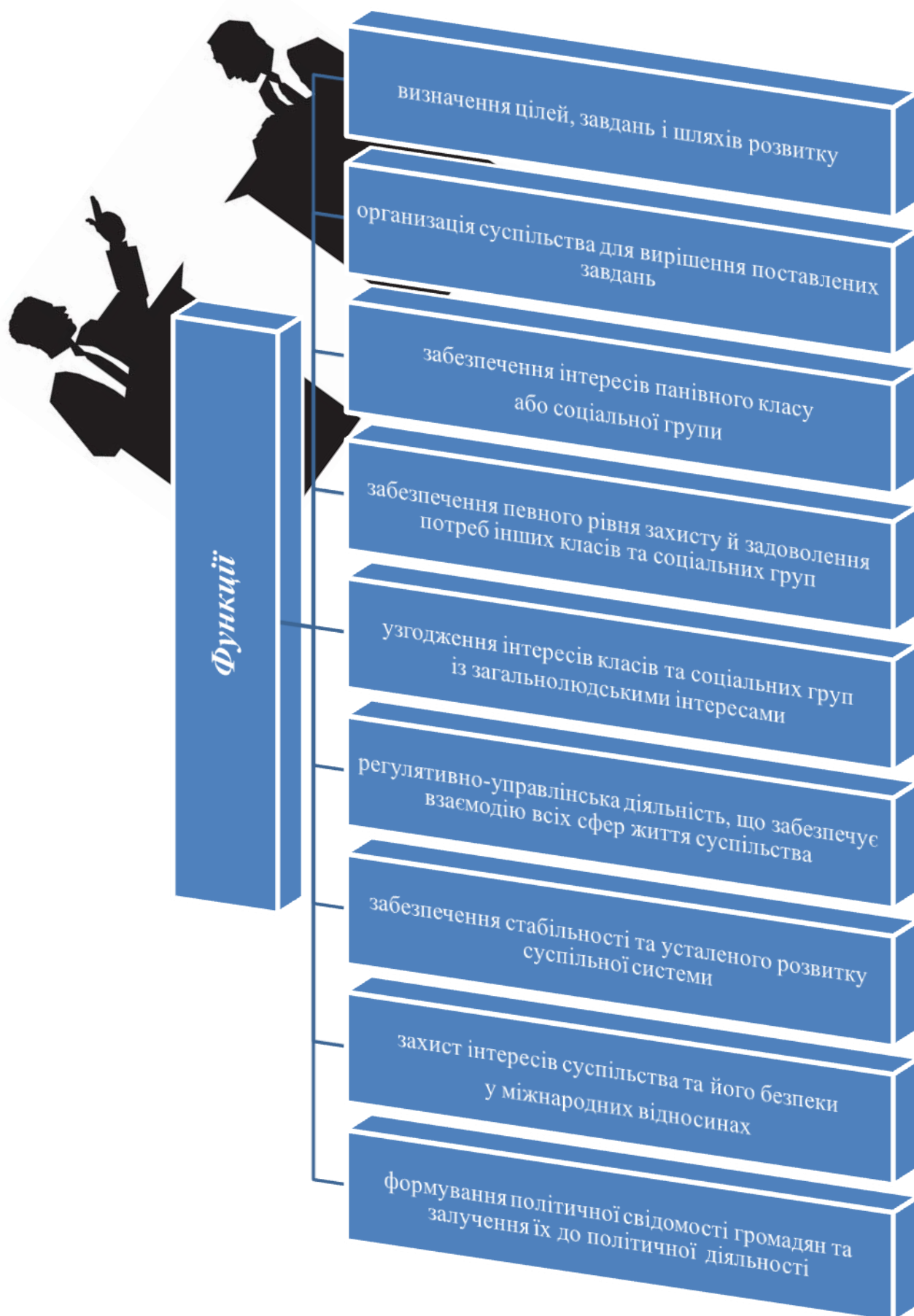
Складові політичної системи

Типи політичних систем

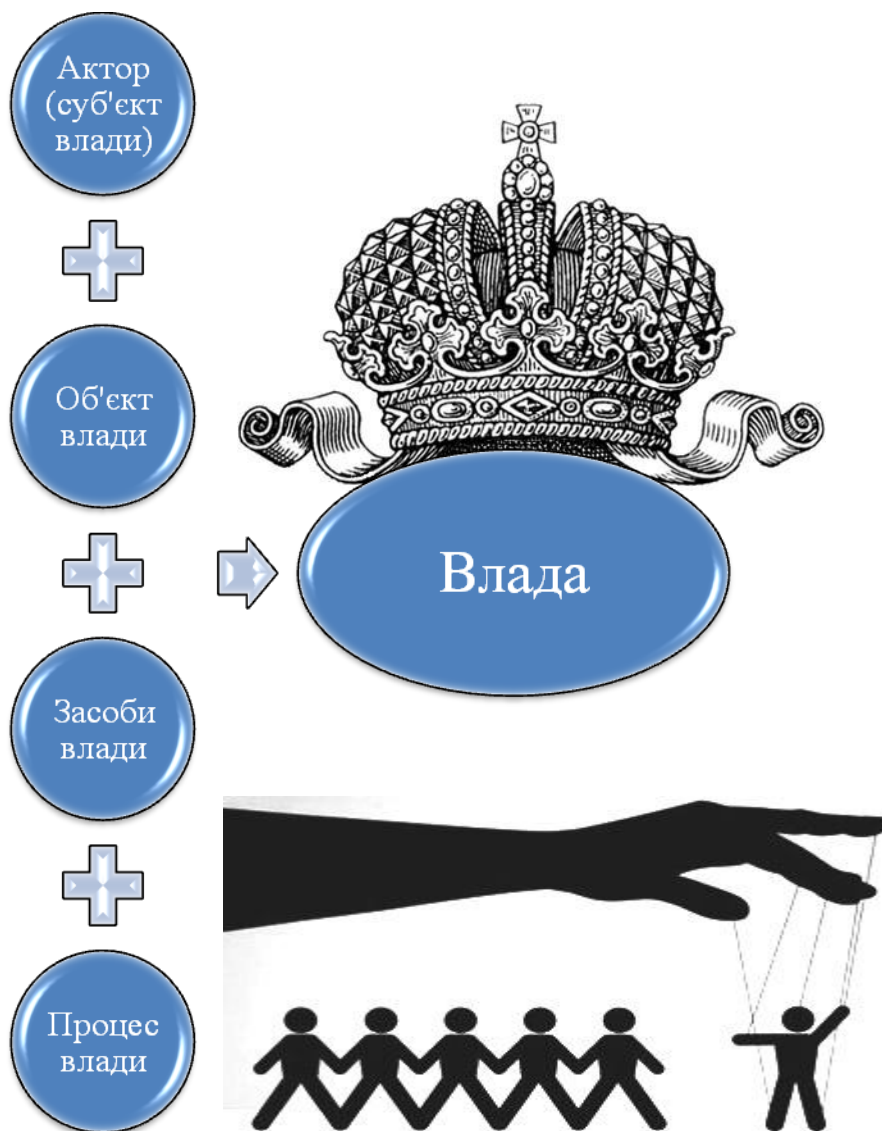

Функції політичної системи

3.2. Влада. Види влади. Шляхи досягнення влади

Елементи влади

Особливості політичної влади

спроможність і готовність суб'єкта влади виявляти свою політичну волю

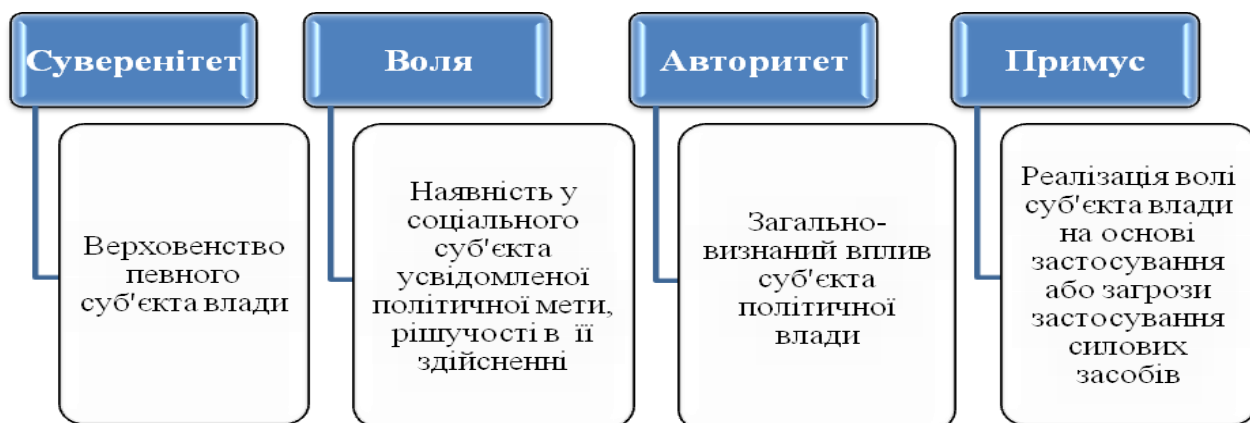
осмислення, усвідомлення й розуміння політичних потреб суспільства, політичних інтересів і цілей

наявність політичних організацій, через які суб'єкт політичної влади здійснює політичну діяльність

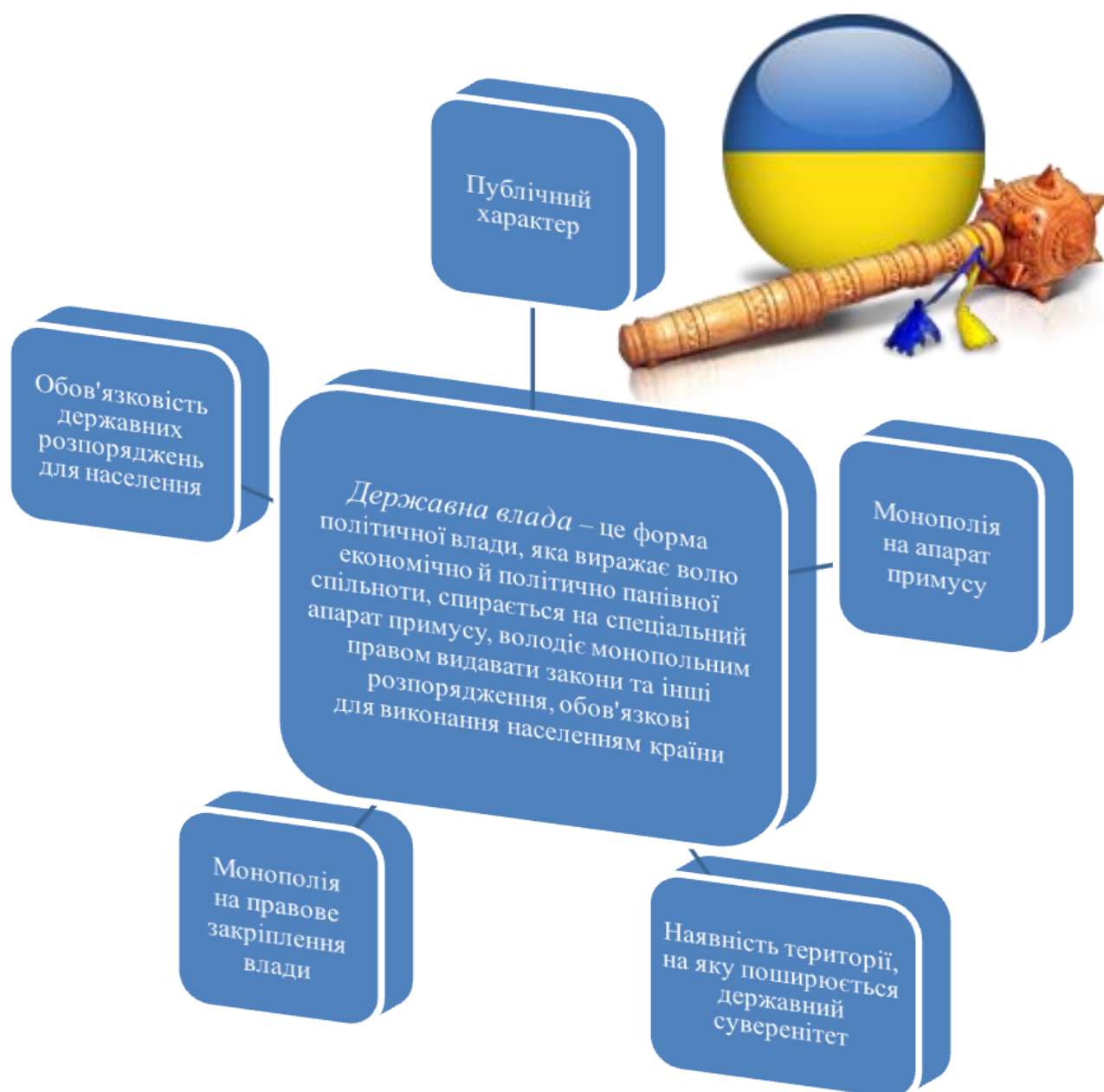
активна взаємодія різних політичних суб'єктів

забезпечення суспільного панування суб'єкта політичної влади

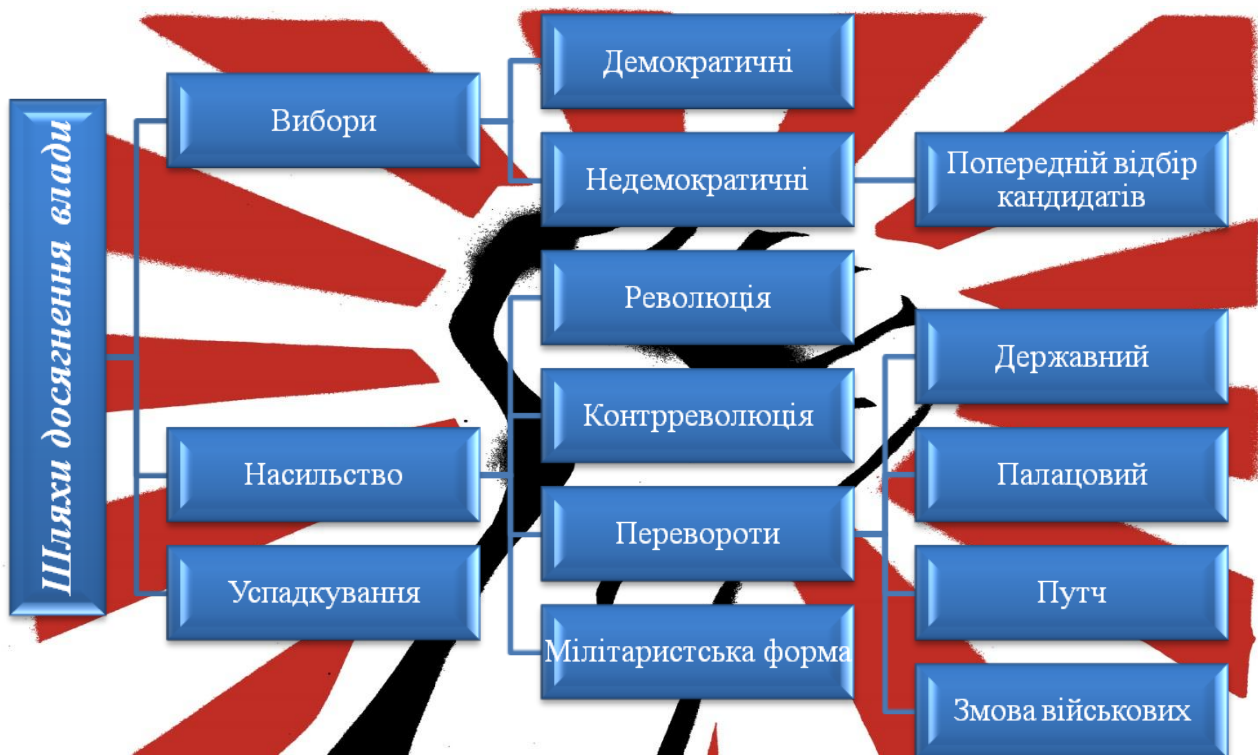
Сутнісні риси політичної влади

Особливості державної влади

Шляхи досягнення влади

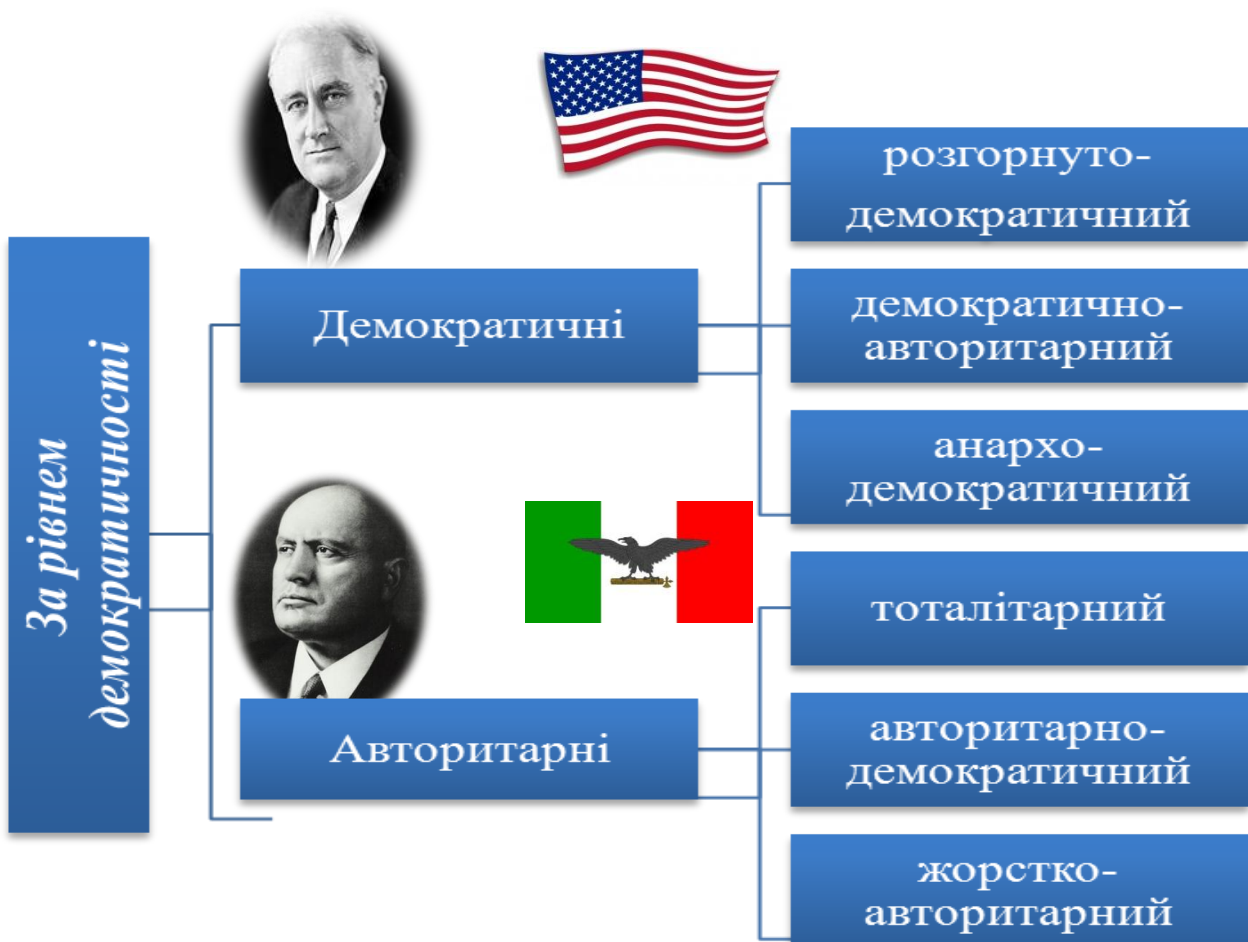
3.3. Політичні режими. Основні типи політичних режимів. Перехід від тоталітаризму до демократії

Складові політичного режиму за Ж.-Л. Кермонном

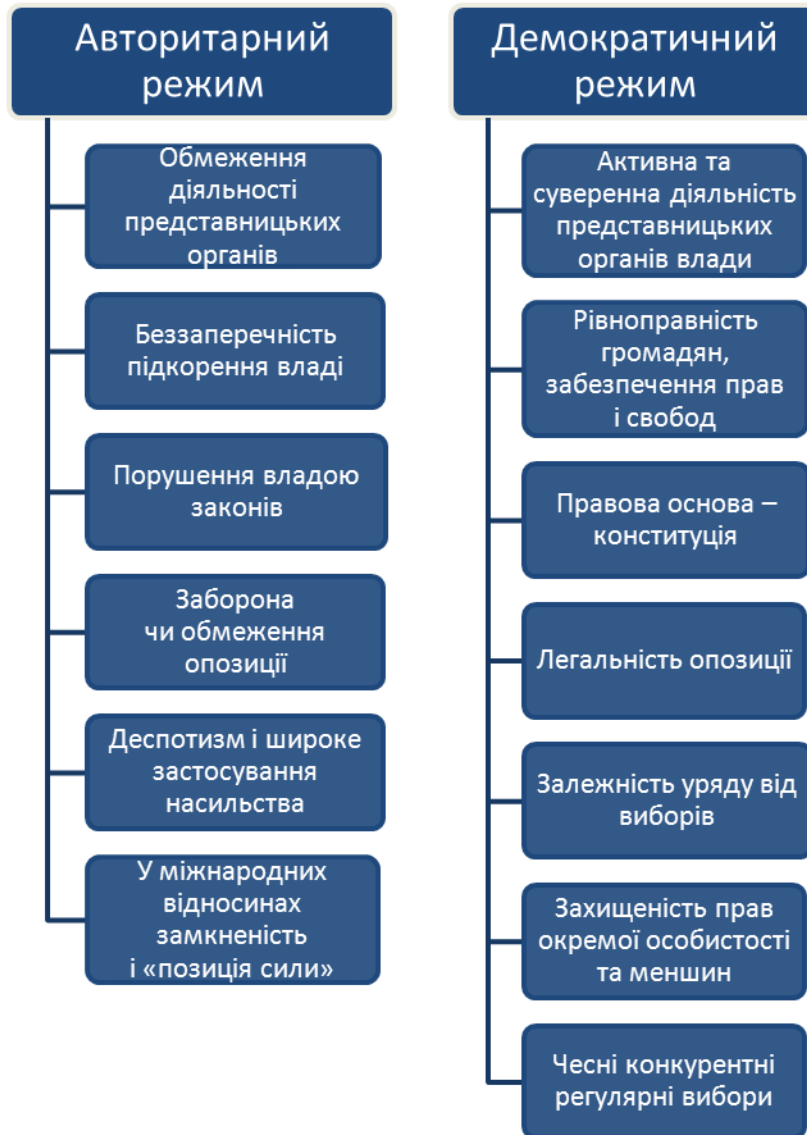

Класифікація політичних режимів

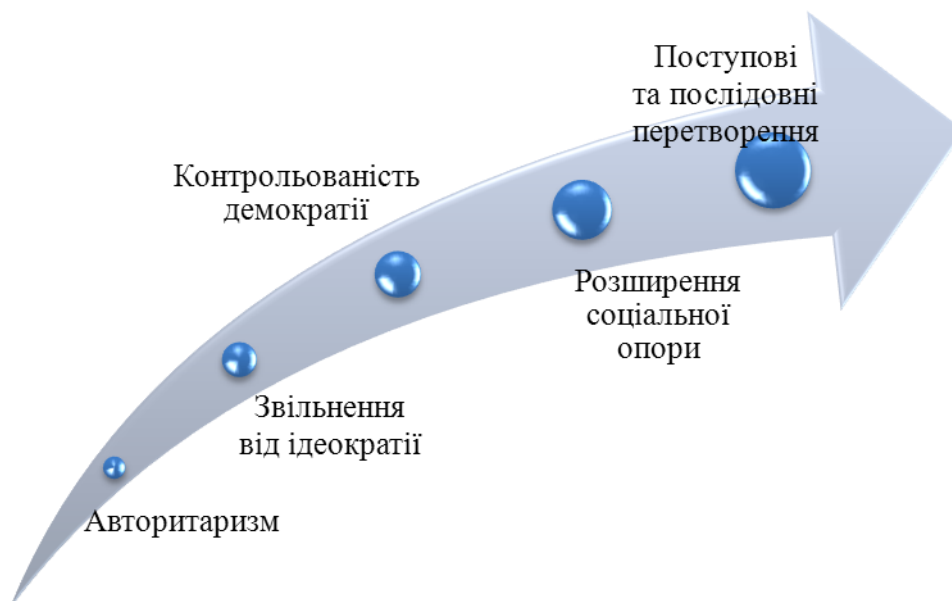

Характеристика авторитарного та демократичного режимів

Перехід від тоталітаризму до демократії

ТЕМА 4 ДЕРЖАВА І ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

4.1. Сутність держави

Головні ознаки держави

Підходи до визначення держави

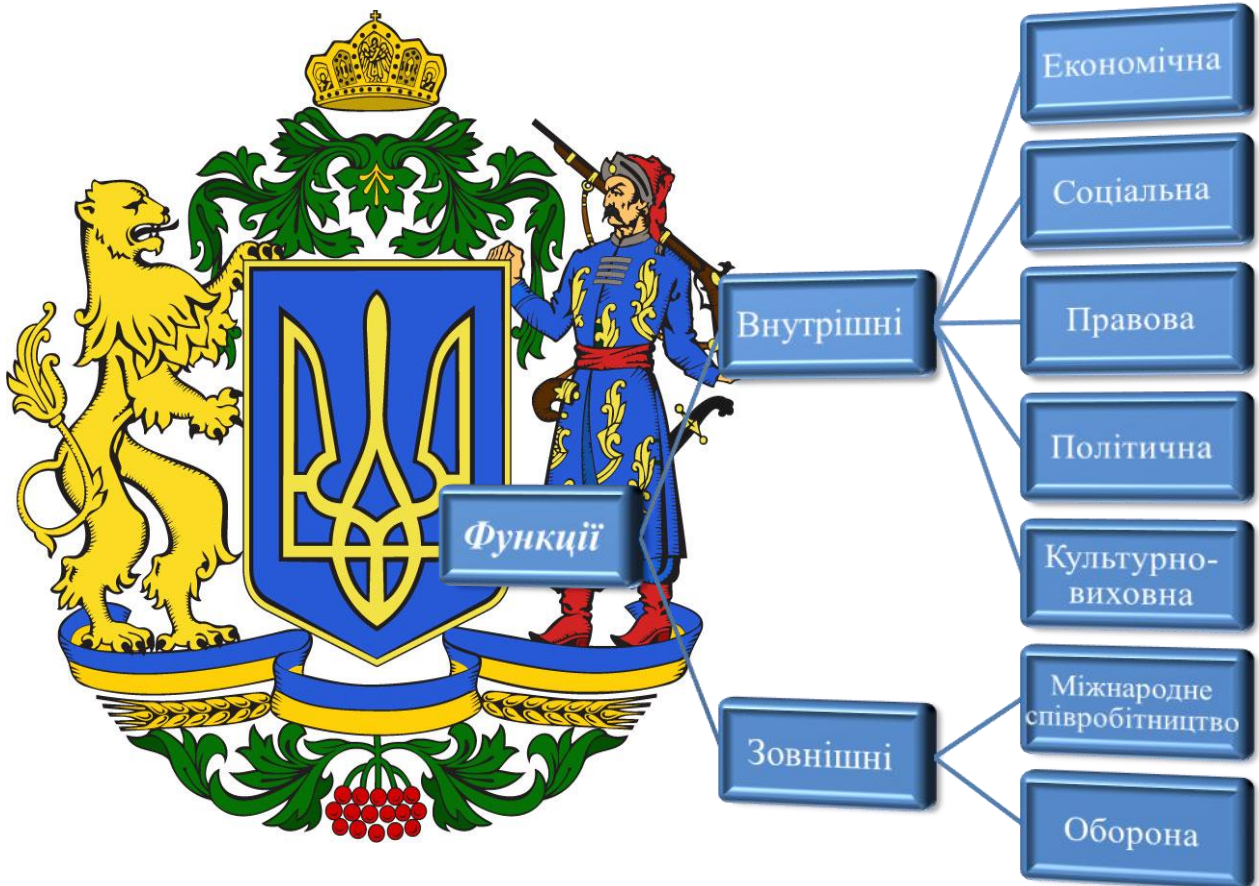
нет заголовка ка в англ

Теорії походження держави

Теологічна	• Держава – веління бога, влада – божественний інститут
Патріархальна	• Держава – велика сім'я, голова – батько
Договірна (пізніше – суспільного договору)	• Створення держави – результат договору
Насильницька	• Держава – результат завоювання слабких сильними
Соціально-економічна	• Держава – результат розподілу праці й майнової нерівності

Функції держави

Форми правління в державі

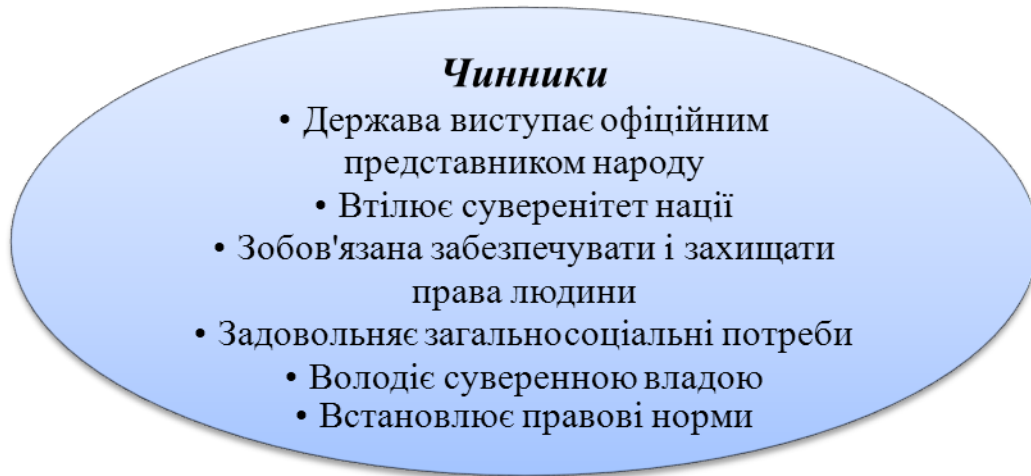
Форми державного устрою

Типологія держав

Чинники, що забезпечують виняткову роль держави в політичній системі суспільства

Структура держави за розподілом влади

Структура держави за функціями

4.2. Правова держава

Передумови верховенства права

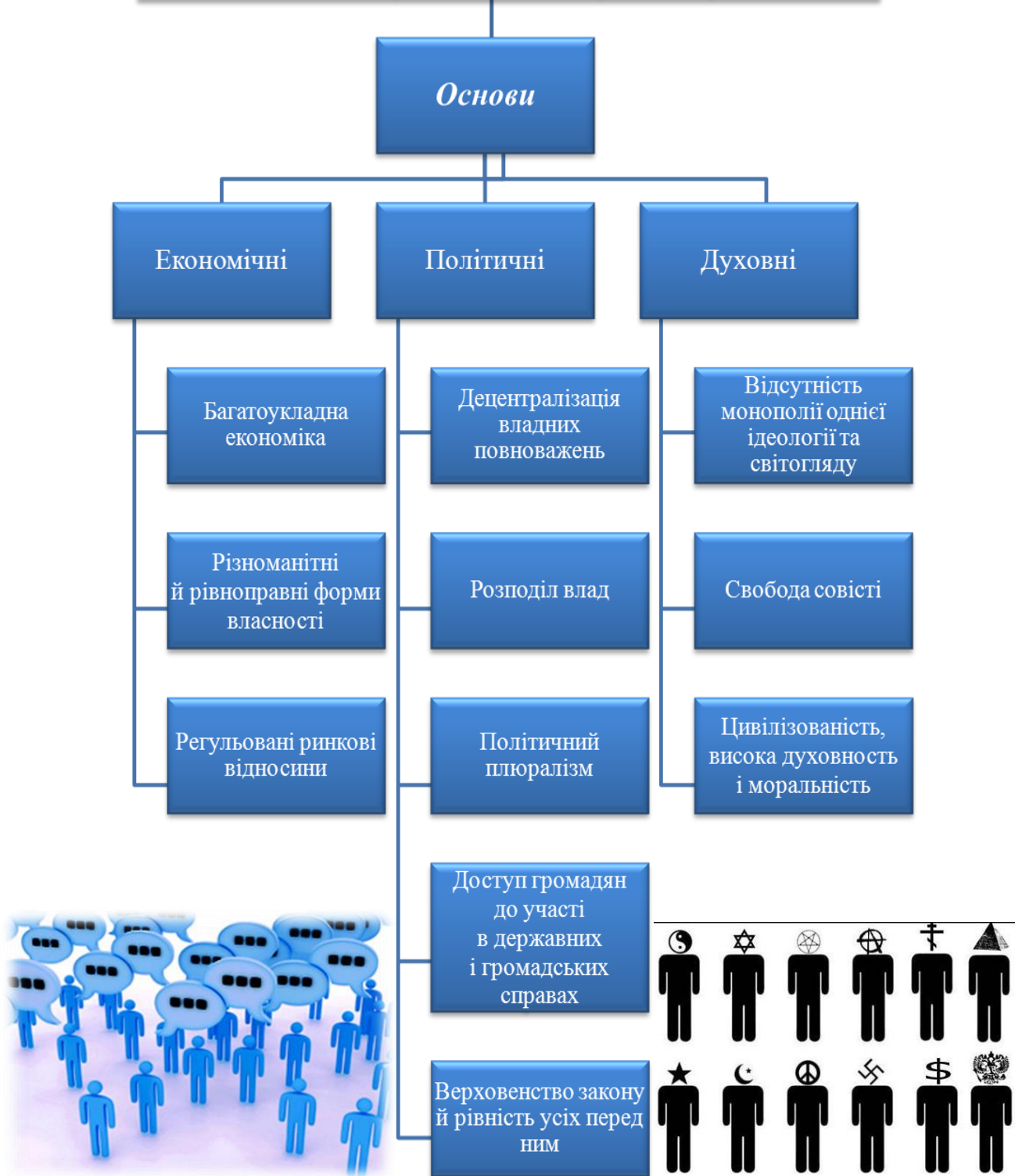
Основні принципи правової держави

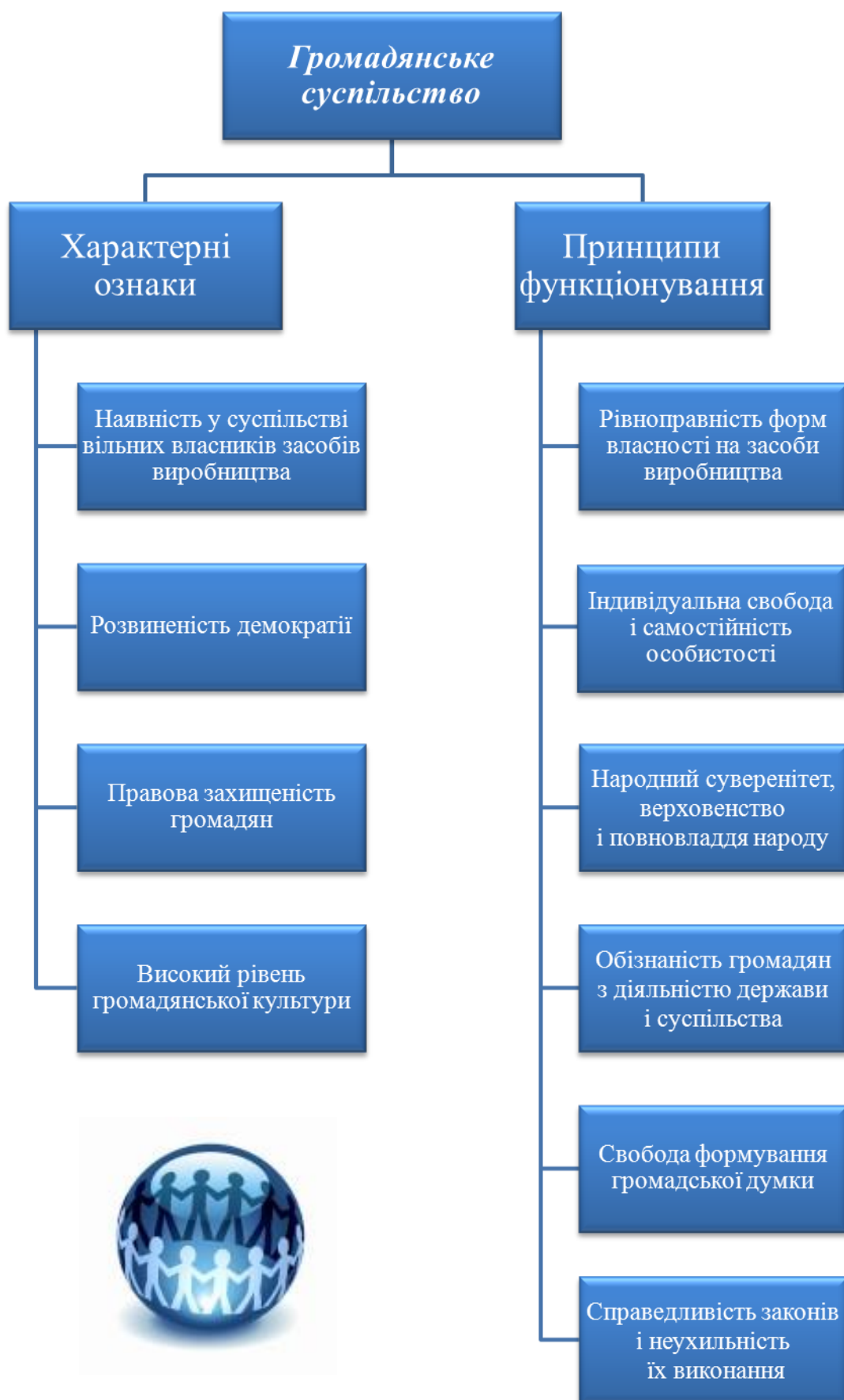
4.3. Громадянське суспільство

Основи громадянського суспільства

Громадянське суспільство – сукупність відносин та інститутів за межами політичної структури держави, які забезпечують людині можливість задовольняти свої економічні, культурні, правові, соціальні, національні, релігійні та інші потреби й інтереси

Характерні ознаки та принципи функціонування громадянського суспільства

Умови формування громадянського суспільства

Громадянське суспільство за Г. Гегелем і К. Марксом

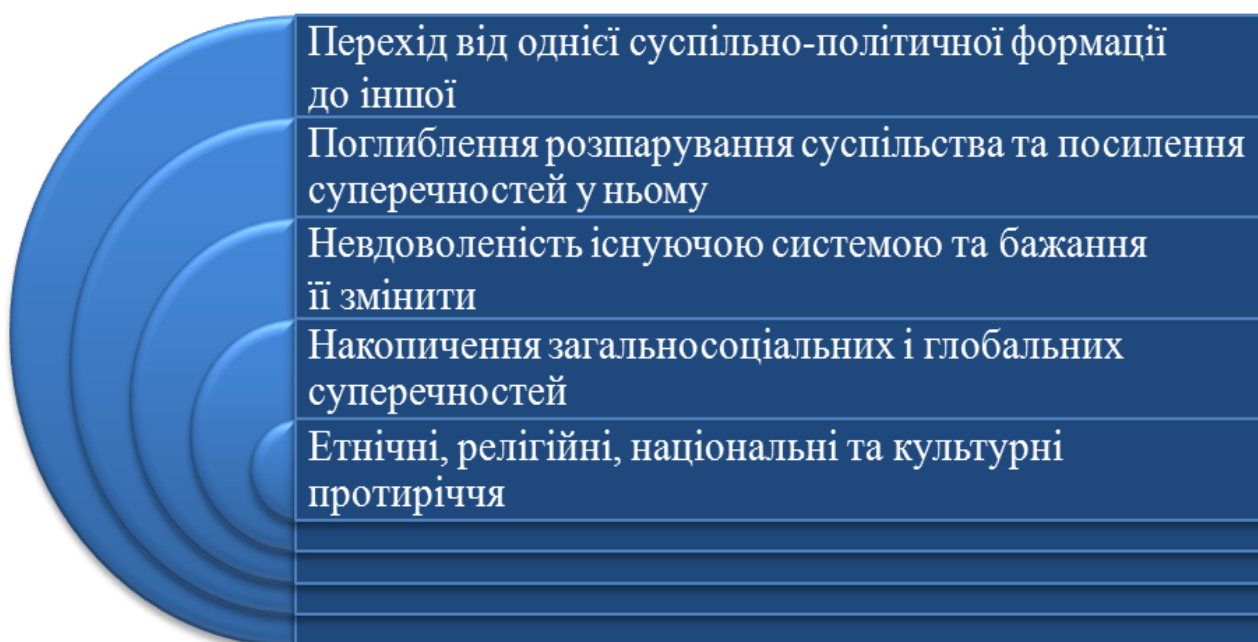
ТЕМА 5
**ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ
ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ РУХИ**

*5.1. Політична партія, її сутність та роль у суспільстві.
Однопартійність і багатопартійність*

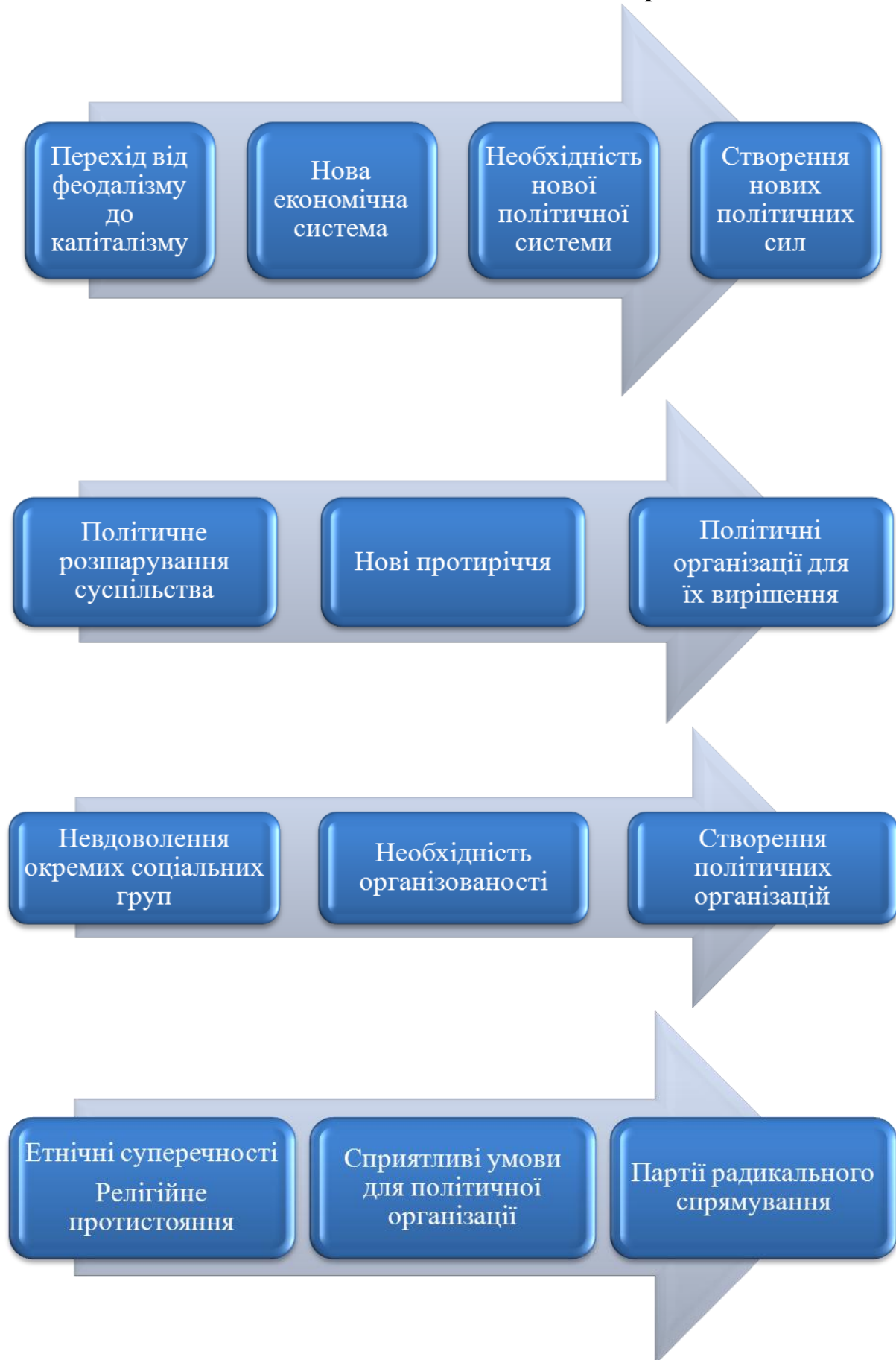
Роль партій у суспільно-політичному житті

Причини виникнення партій

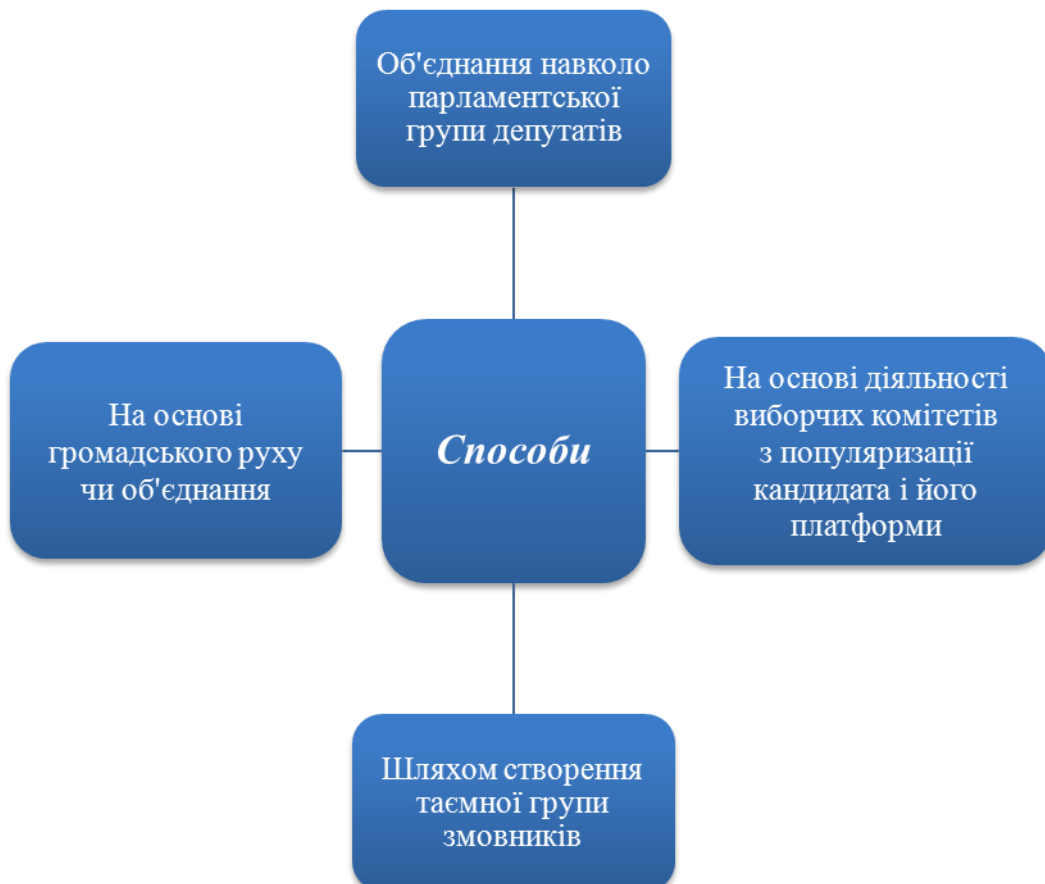
Логіка виникнення політичних партій

Ознаки політичної партії

Способи утворення партій в сучасних умовах

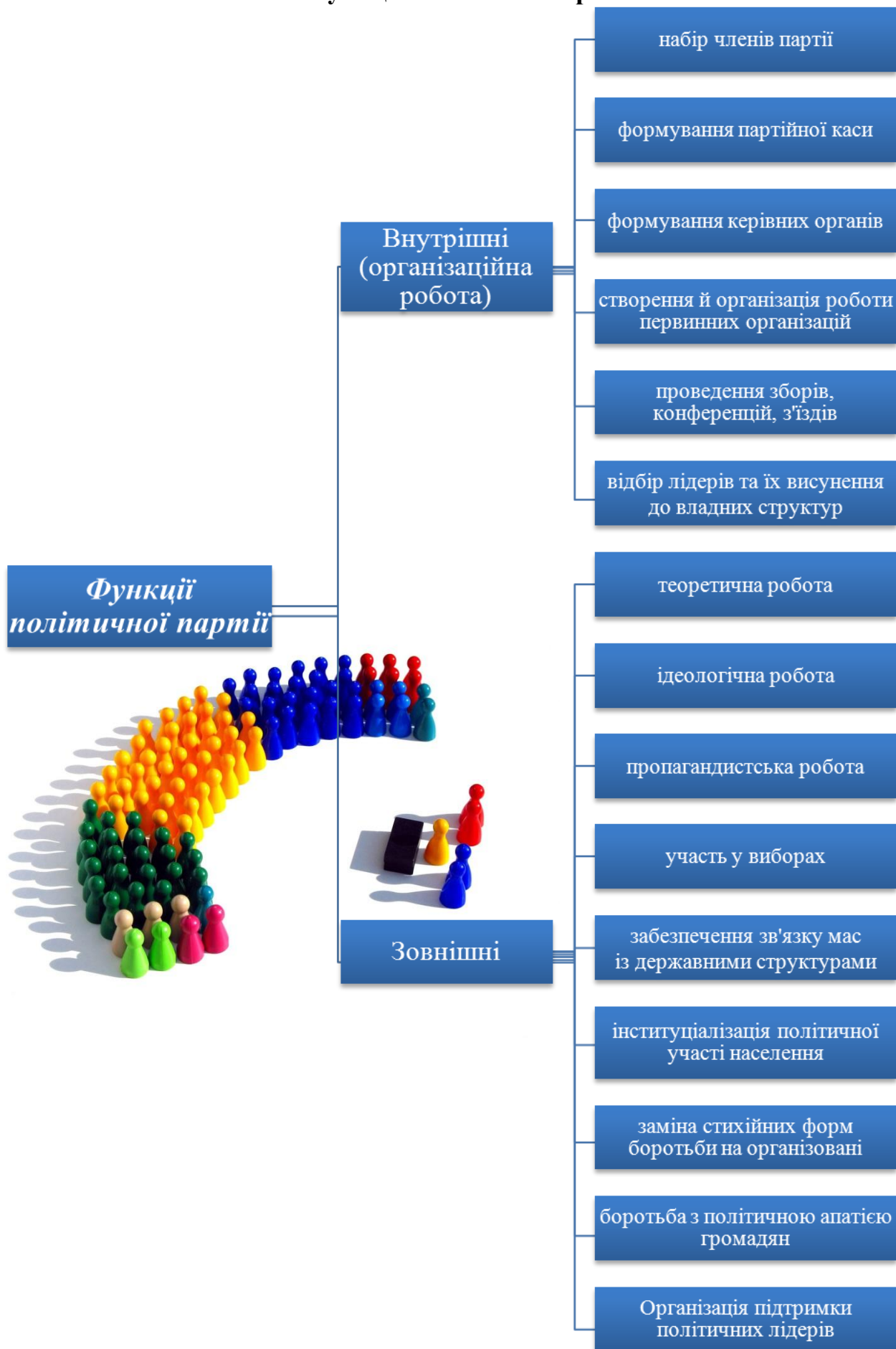
Чинники, які визначають місце партії у політичній системі

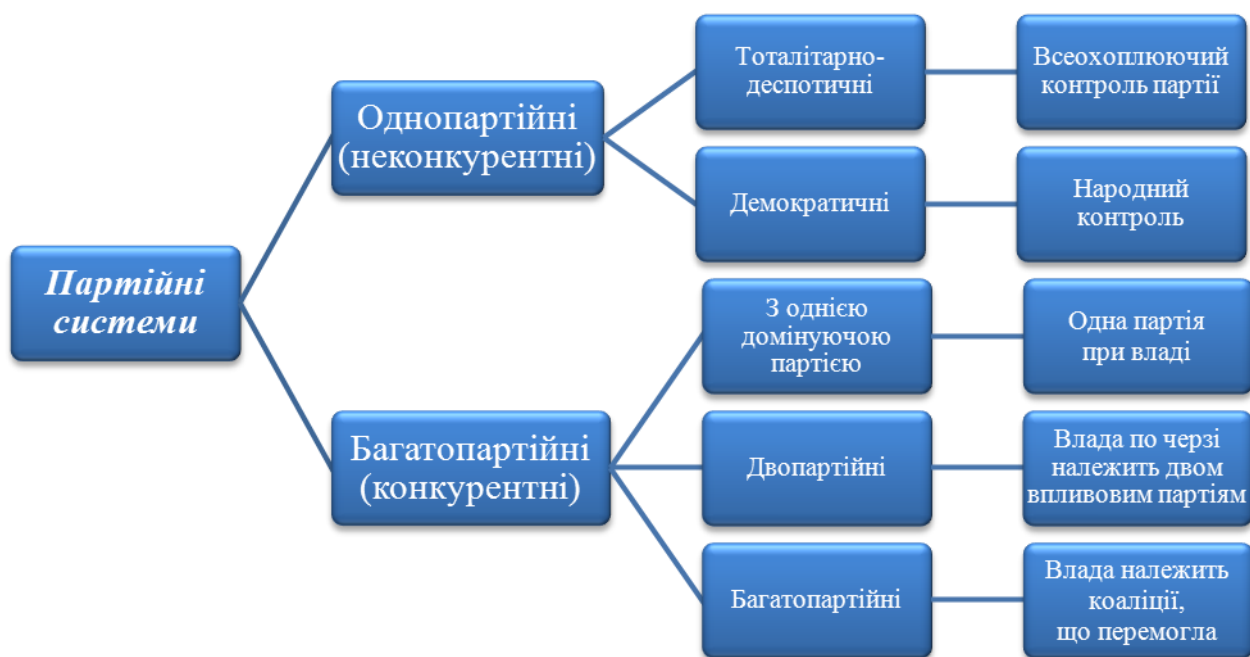
Класифікація партій

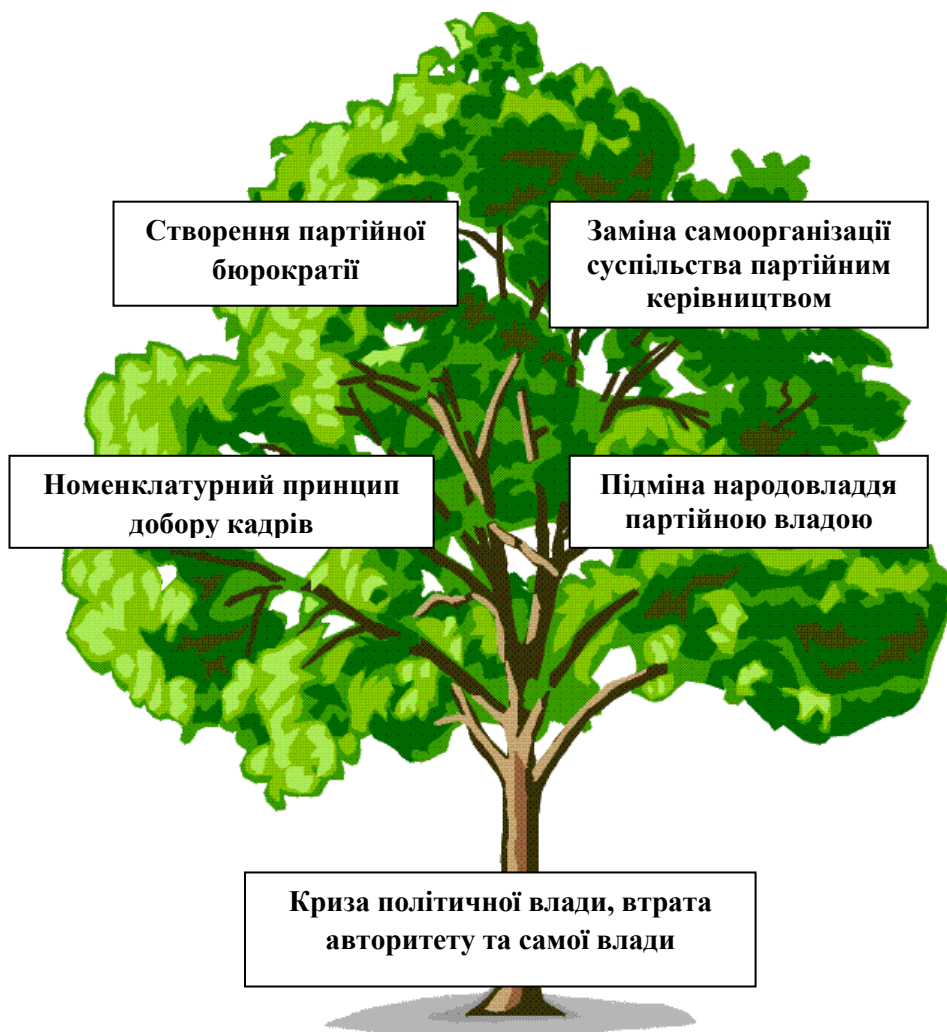
Функції політичної партії

Класифікація партійних систем

Характеристика партократії

5.2. Суспільно-політичні рухи

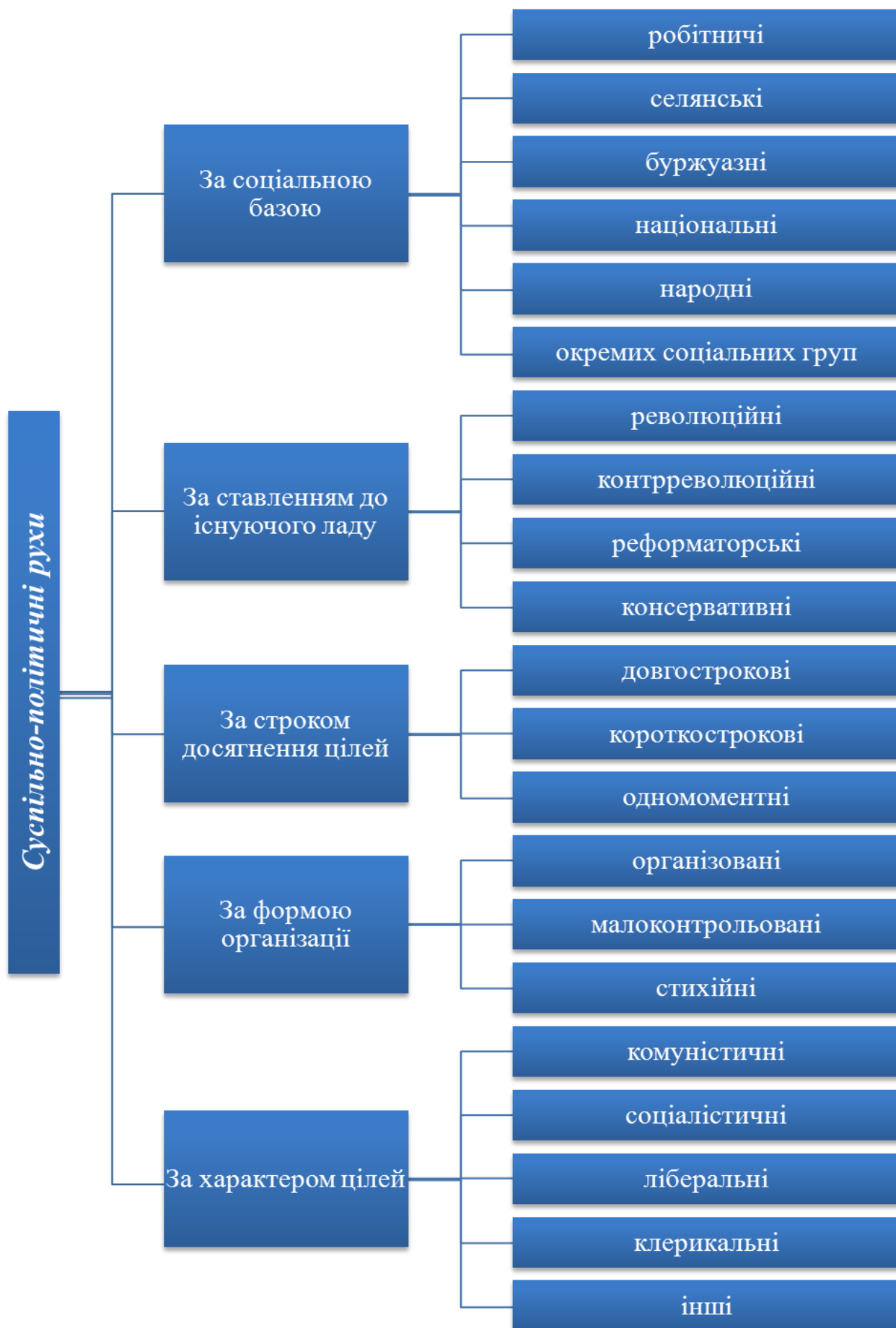
Особливості суспільно-політичних рухів

Основні причини виникнення суспільно-політичних рухів

Класифікація суспільно-політичних рухів

Особливості Народного фронту як форми суспільно-політичного руху

Охоплює широкі маси населення, його різні верстви

Визнає керівну роль партії

Народний фронт

Заради досягнення загальної мети об'єднує населення, яке має різні інтереси та політичні цілі

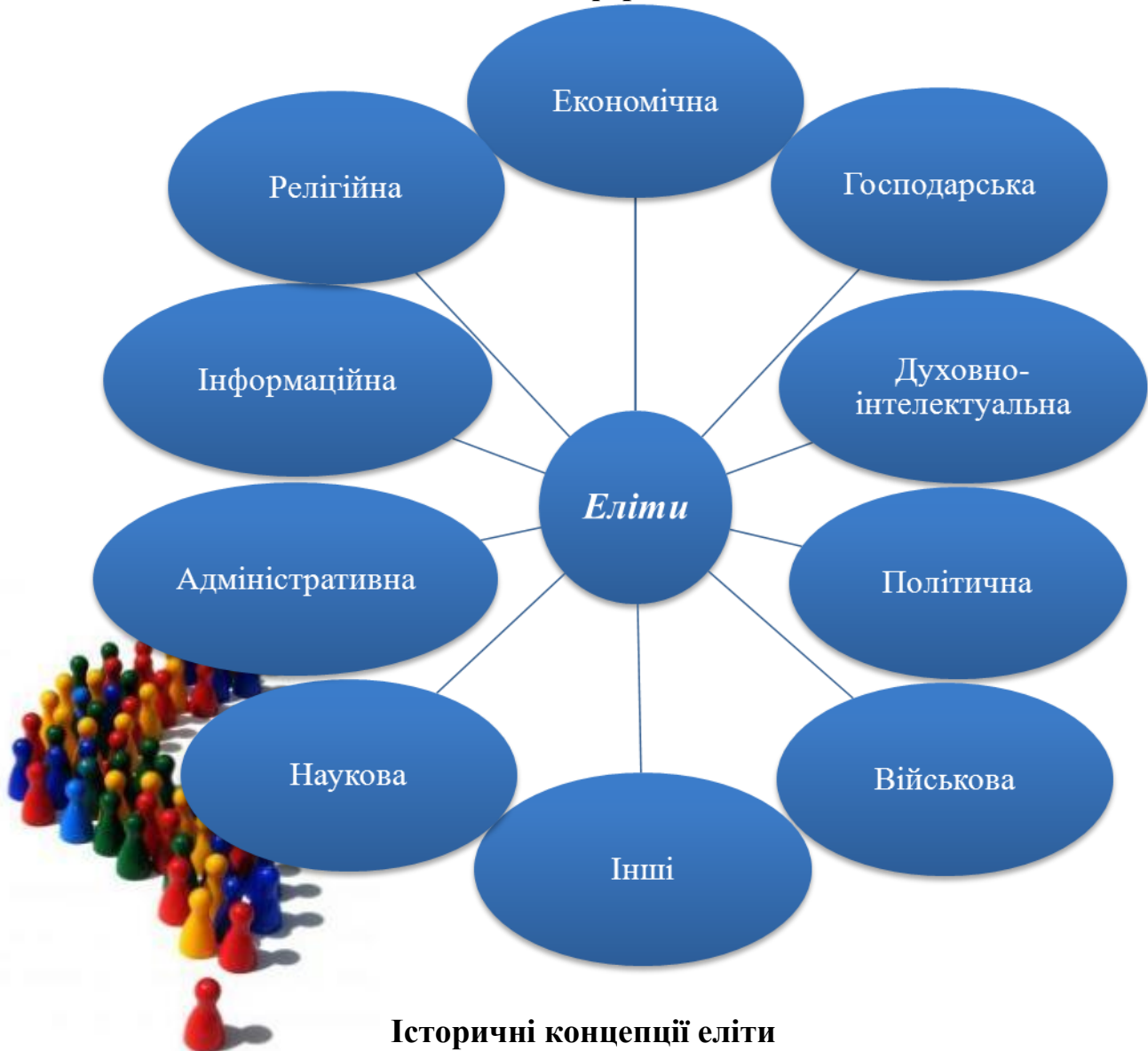
Включає різні партії

ТЕМА 6
**ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА
І ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО**

6.1. Політична еліта та особливості політичної еліти України

Типологія еліт за сферами діяльності

Історичні концепції еліти

Визначення політичної еліти

Політична еліта України: причини недовіри до неї суспільства

6.2. Політичне лідерство, його типи

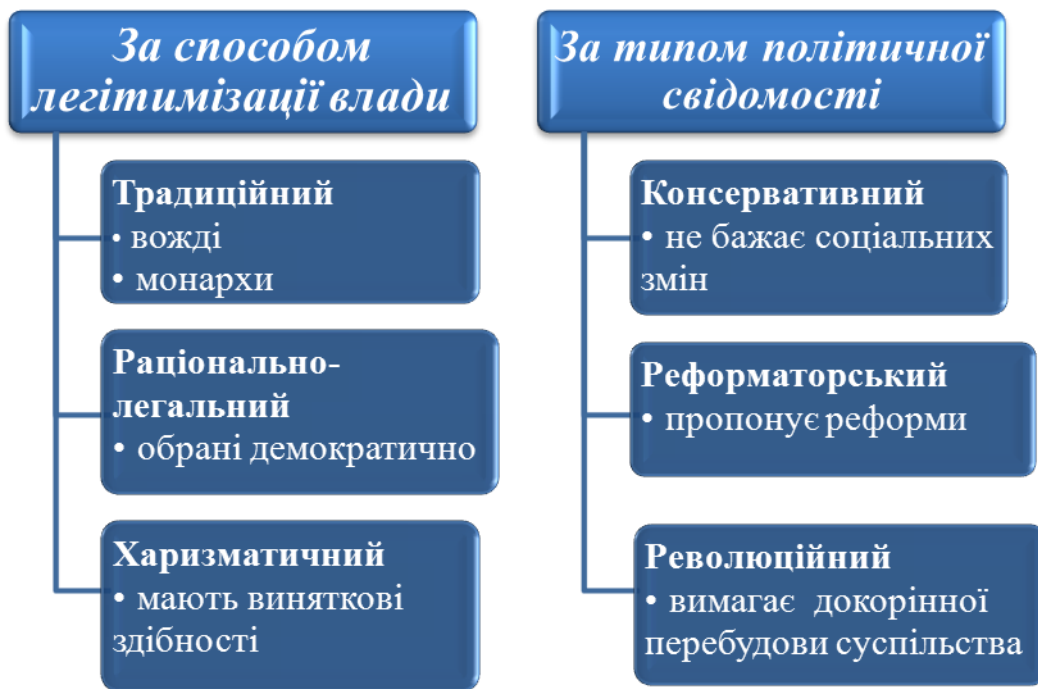
Підходи до визначення політичного лідерства

Найважливіші якості лідера

Типи лідерів за способом легітимізації влади і типом політичної свідомості

Сучасна типологія лідерства

Культ особи

Обожнювання і
сліпа покора

Умови для
свавілля
і деспотизму

ТЕМА 7

ПОЛІТИЧНА СВІДОМІСТЬ ТА ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА. ПОЛІТИКА І МОРАЛЬ

7.1. Політична свідомість: сутність, структура, функції

Визначення політичної свідомості

Шляхи формування політичної свідомості

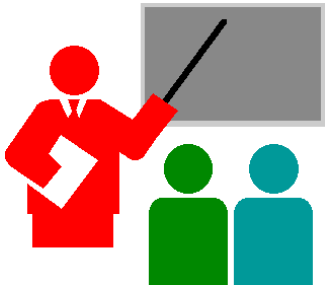
Механізм дії політичної свідомості

Рівні політичної свідомості

Функції політичної свідомості

Пізнавальна

- відображає сутність політичних процесів, ідей і цілей їх учасників

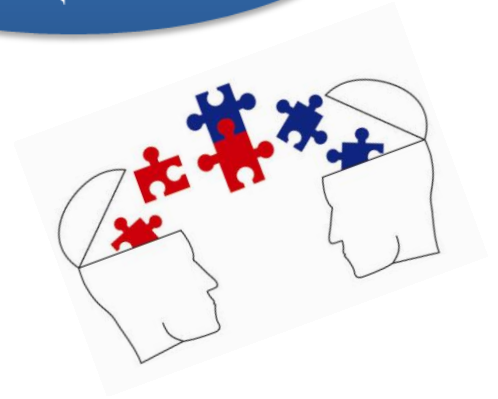

Ідеологічна

- характеризує здатність індивіда, соціальної групи, суспільства захищати певні ідеї, інтереси й цілі

Виховна

- надає громадянській активності людей соціальної і політичної спрямованості

Функції

Комунікативна

- забезпечує взаємодію суб'єктів політичного життя та носіїв влади

Прогностична

- відображає здатність носія політичної свідомості до гіпотетичної оцінки ймовірного розвитку політичних процесів

Методи виявлення та вивчення суспільної думки

Типи політичної свідомості

7.2. Політична культура та її роль у політичному житті суспільства

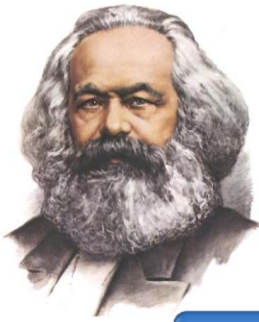
Визначення політичної культури

Політичні культури суспільства

Типи політичної культури

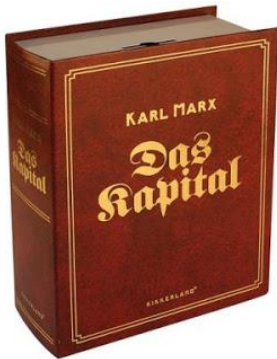
Марксистська
типологія

Рабовласницька

Феодальна

Капіталістична

Соціалістична

За Є. Вятром

Рабовласницьке
суспільство

Феодальне
суспільство

Буржуазне
суспільство

Традиційна
культура

Демократична
культура

Автократична
культура

За
С. Вербою
та
Г.Алмондом

Патріархальна
культура

громадяни обмежені рамками
власної спільноти і не цікавляться
політикою

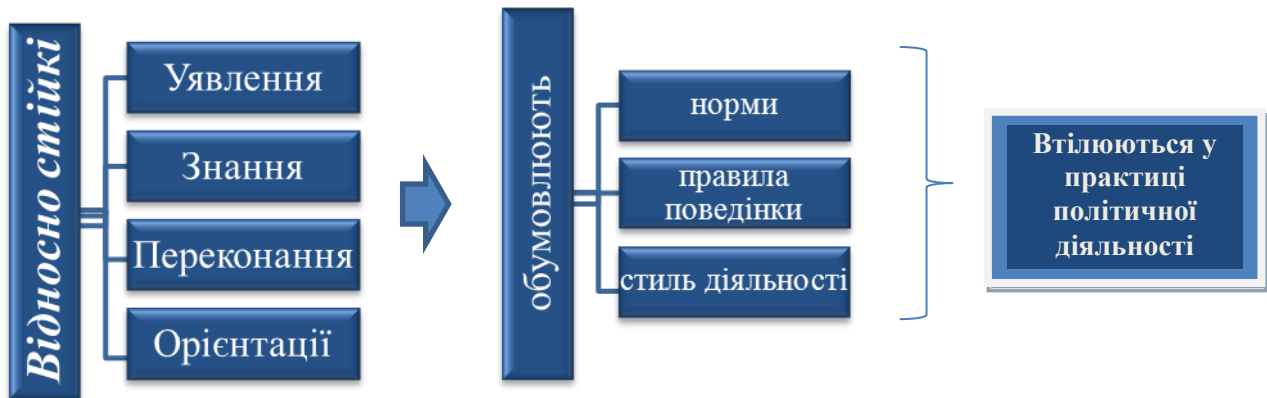
Підданська
культура

орієнтована на політичну систему,
участь громадян у політичних
процесах незначна

Активістська
культура

орієнтована на політичну систему,
громадяни беруть активну участь
у політичних процесах

Механізм дії політичної культури особистості

7.3. Політика і мораль

Визначення моралі як складової політичної системи

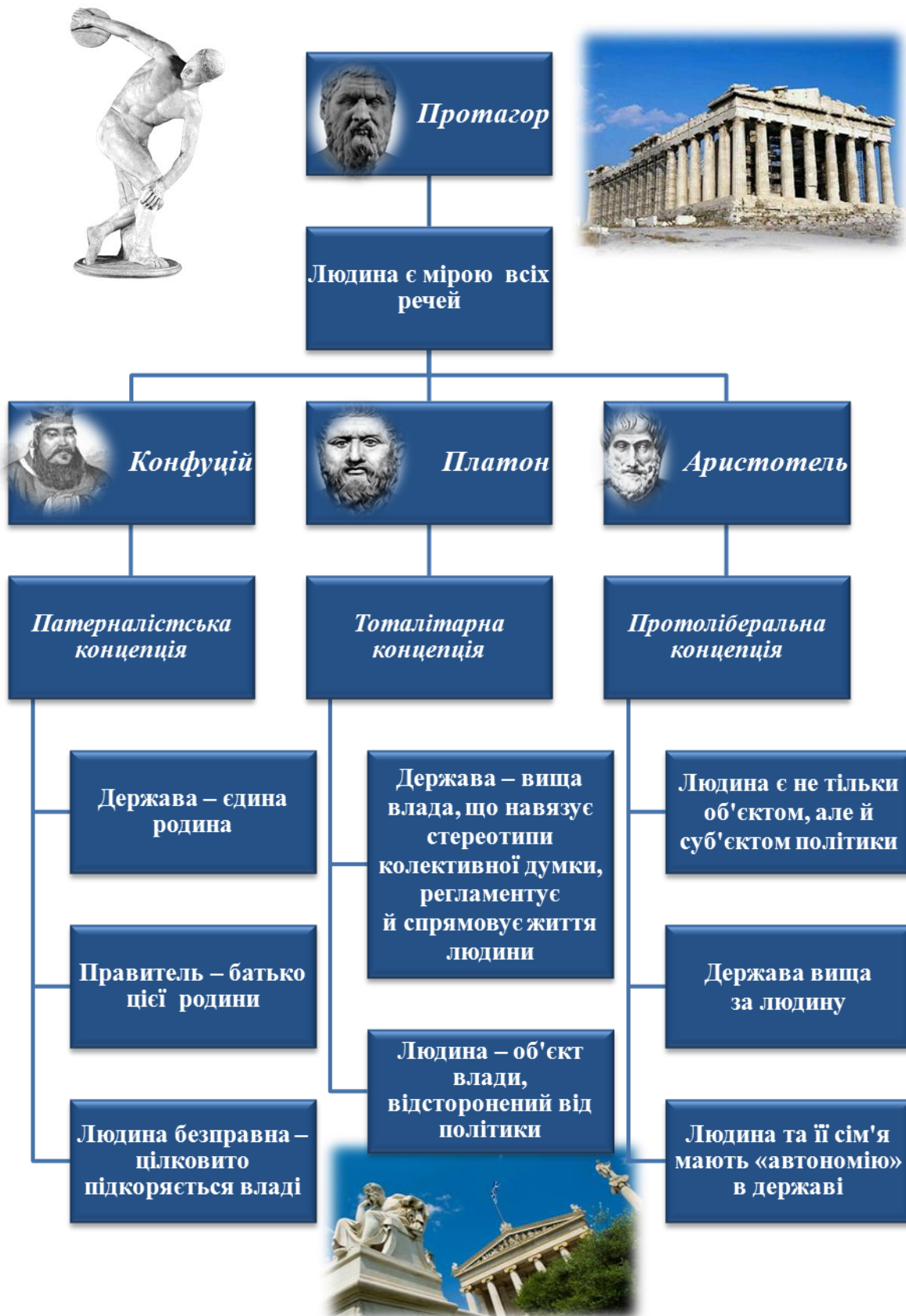
Сучасні погляди на співвідношення політики й моралі

ТЕМА 8 ЛЮДИНА І ПОЛІТИКА

8.1. Особистість та влада. Права людини

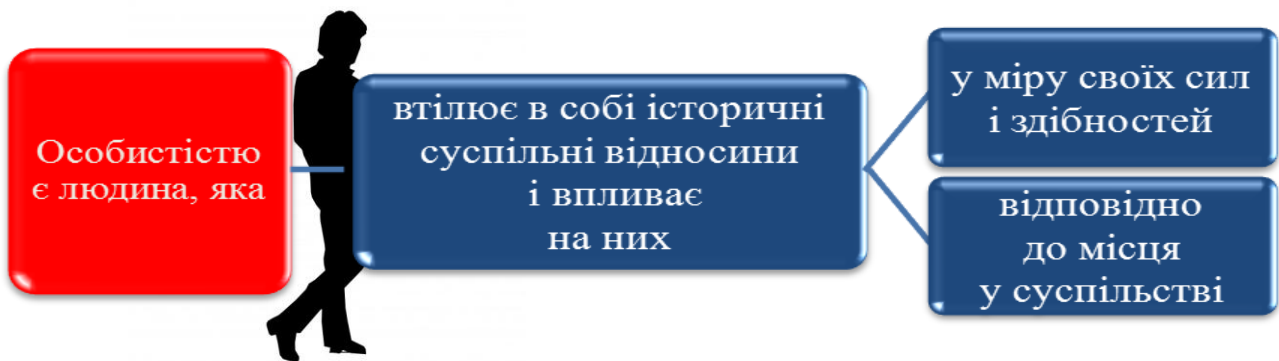
Концепції місця людини в політичному житті Стародавнього світу

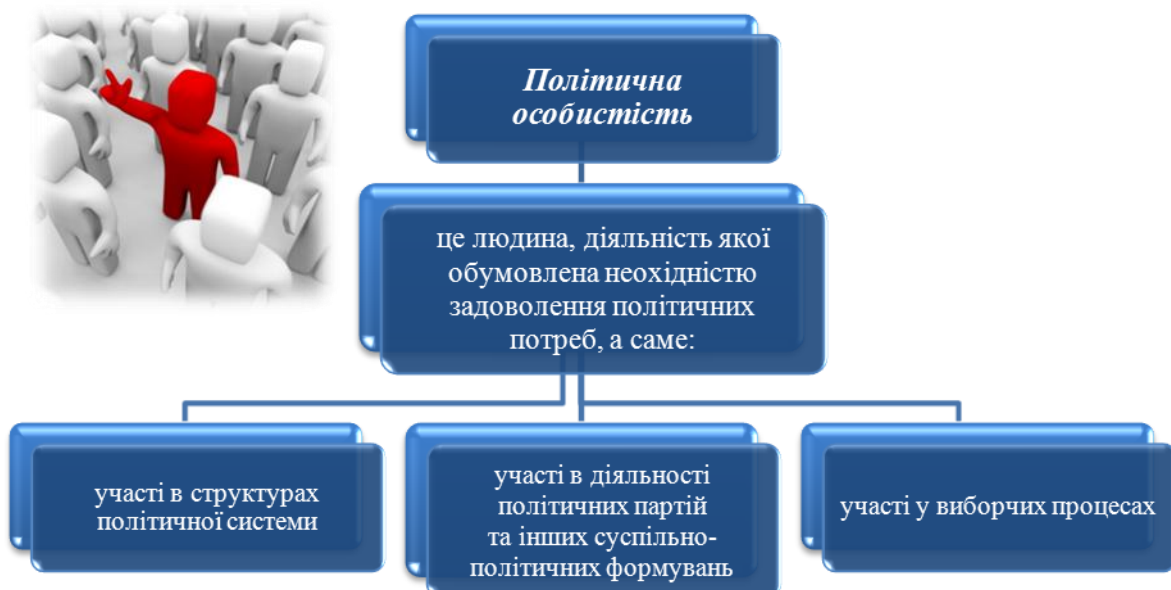
Ліберальна концепція місця людини в політичному житті

Особистість як суб'єкт і об'єкт політики

Політична особистість

Політична іммобільність

Форми вираження політичної іммобільності

Найважливіші елементи структури Міжнародного білля про права людини

Основні форми політичної участі

8.2. Політична соціалізація

Складові політичної соціалізації – процесу входження людини в політику.
Фази суспільної соціалізації

Фази політичної соціалізації

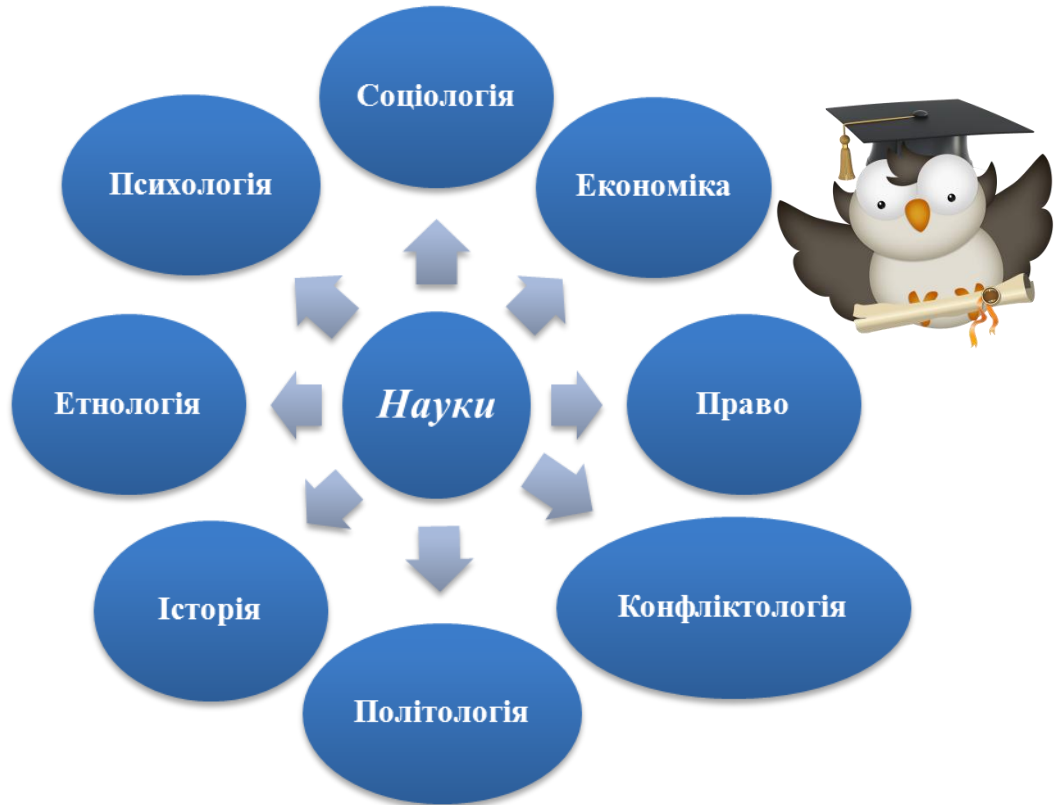
Типи політичної соціалізації

ТЕМА 9 ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ І КРИЗИ

9.1. Поняття «політичний конфлікт»

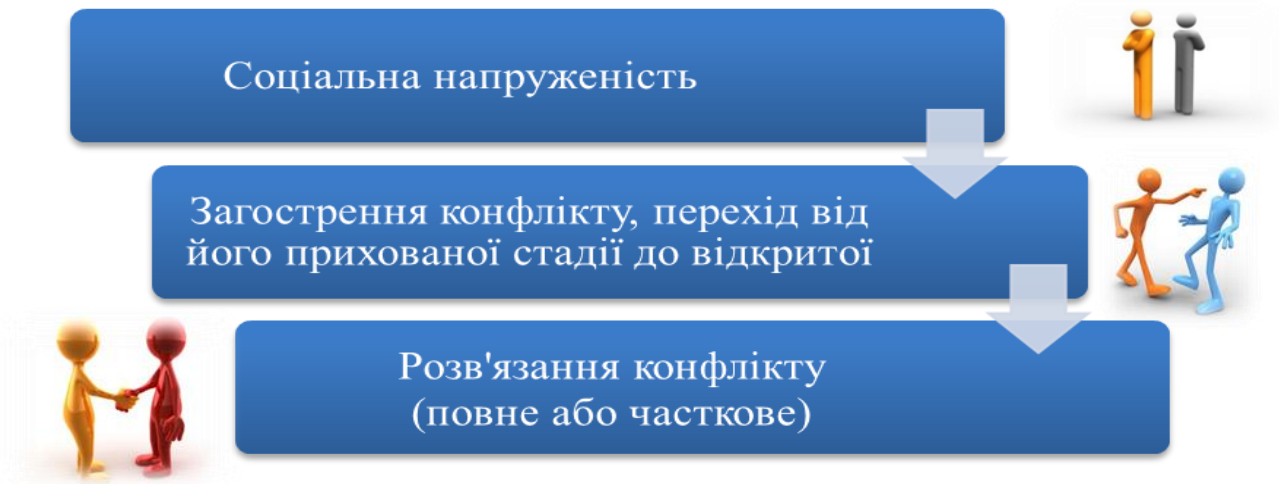
Науки, які вивчають проблеми конфліктів і криз

Визначення політичного конфлікту

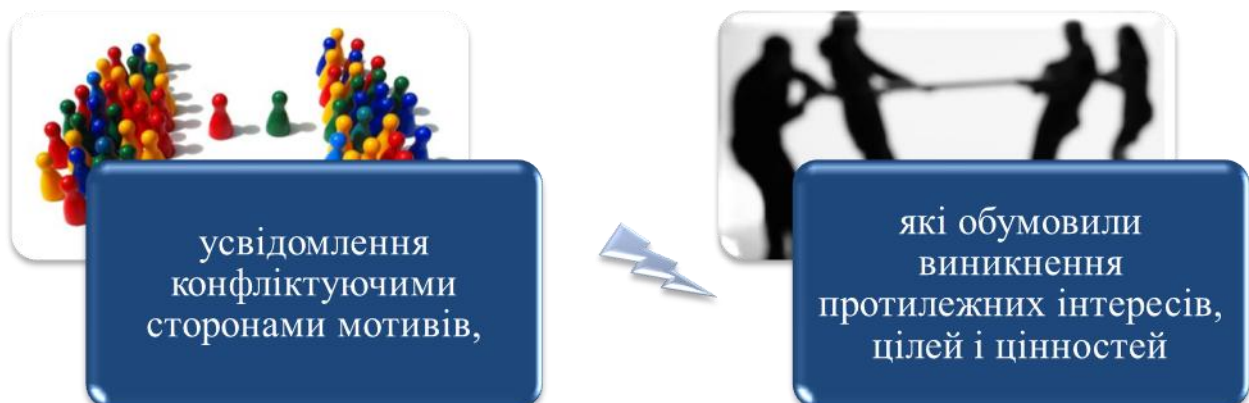
Фази розвитку політичних конфліктів

Стадії соціальної напруженості

Друга фаза розвитку конфлікту

Політична криза на другій фазі розвитку конфлікту

Політична криза –

засноване на невирішеності конфліктних ситуацій масове невдоволення діяльністю правлячих кіл, нездатних вирішувати проблеми

втрата довіри мас до політичних і державних діячів, урядів, правлячих партій

Врегулювання конфліктів на третій стадії

Варіанти врегулювання

Умови вирішення конфлікту

Шляхи вирішення конфліктів

Засоби впливу на учасників конфлікту

9.2. Типологія політичних конфліктів. Етнополітичний конфлікт

Типологія конфліктів за їх причиною

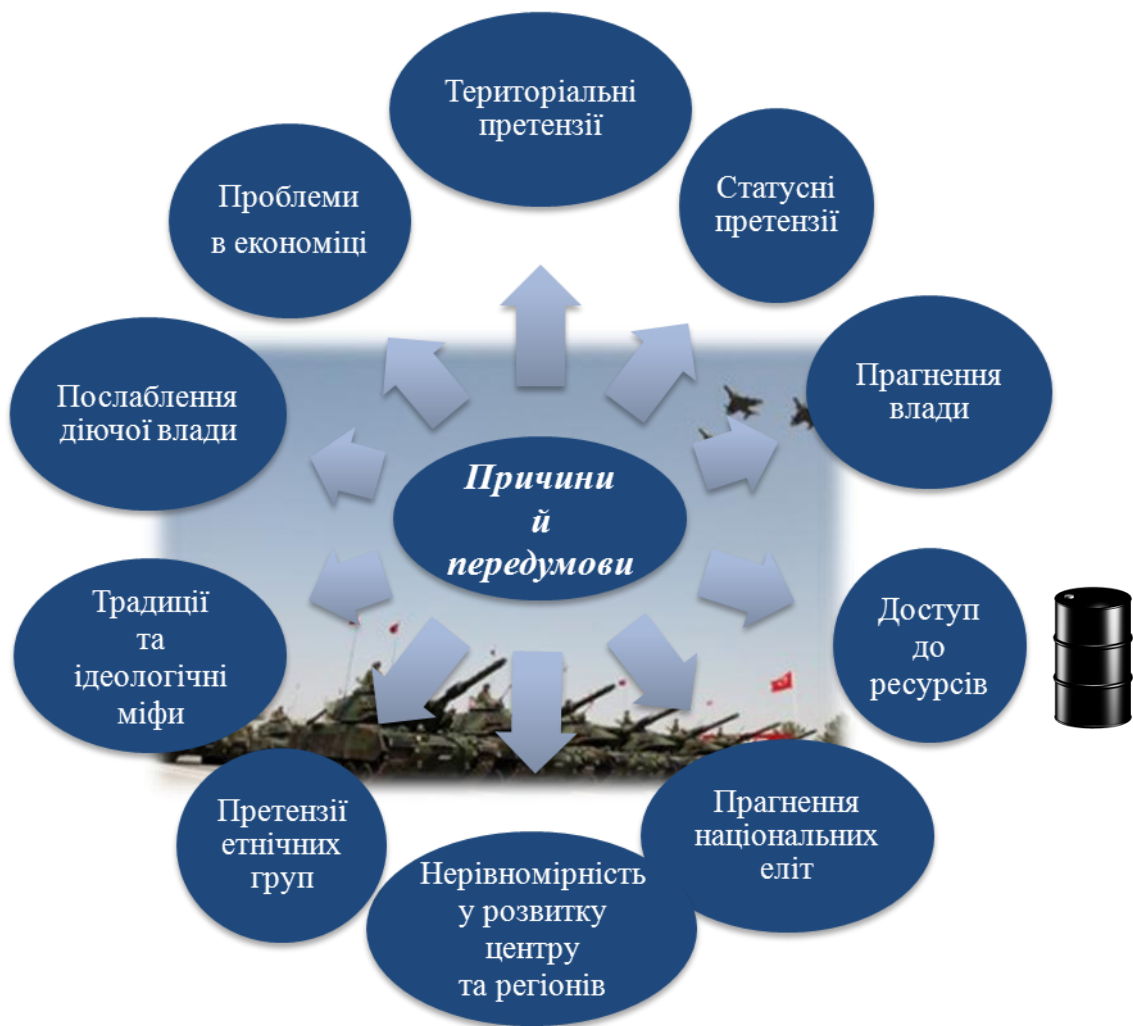
Інші типології конфліктів

Етнополітичний конфлікт характеризується

Передумови і причини виникнення етнополітичних конфліктів

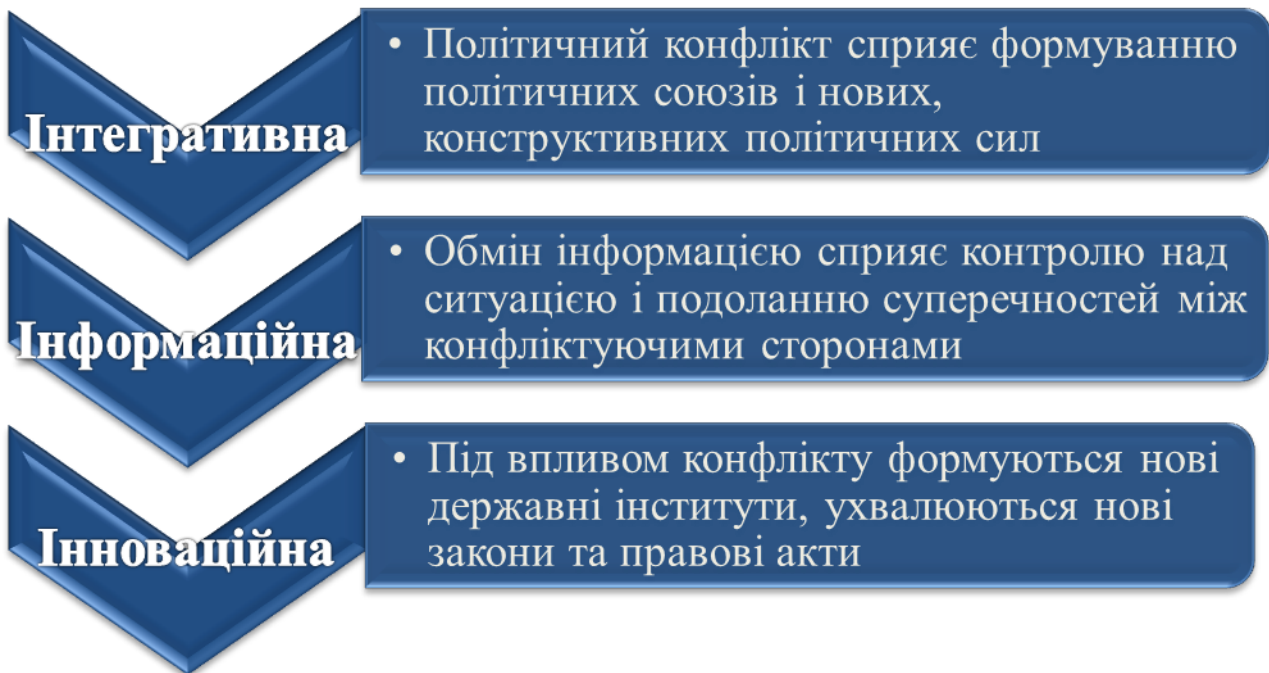

9.3. Функції політичних конфліктів. Способи та методи їх регулювання

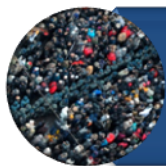
Підходи до природи політичних конфліктів

<i>Підходи до визначення природи політичних конфліктів</i>	
Конфлікт є розладом, травмою, аномалією суспільного життя (Е. Дюркгейм, Т. Парсонс)	Конфлікт є необхідним елементом суспільного життя, що дає вихід соціальному напруженню (Р. Даррендорф, Л. Козер)

Функції політичних конфліктів

Форми регулювання та вирішення конфліктів

Упередження відкритих форм конфлікту, недопущення насильницьких дій

Створення умов, за яких учасники конфлікту погоджуються на певні "правила гри" заради вирішення конфлікту

Мінімізація соціального збурення, спровокованого конфліктом, з метою уникнення можливих потрясінь

ТЕМА 10

ВИБОРИ І ВИБОРЧІ СИСТЕМИ

10.1. Сутність та призначення виборів. Основні принципи демократичних виборів

Визначення виборів

Вибори –
спосіб формування влади
та інших керівних органів на основі волевиявлення
суспільства шляхом голосування

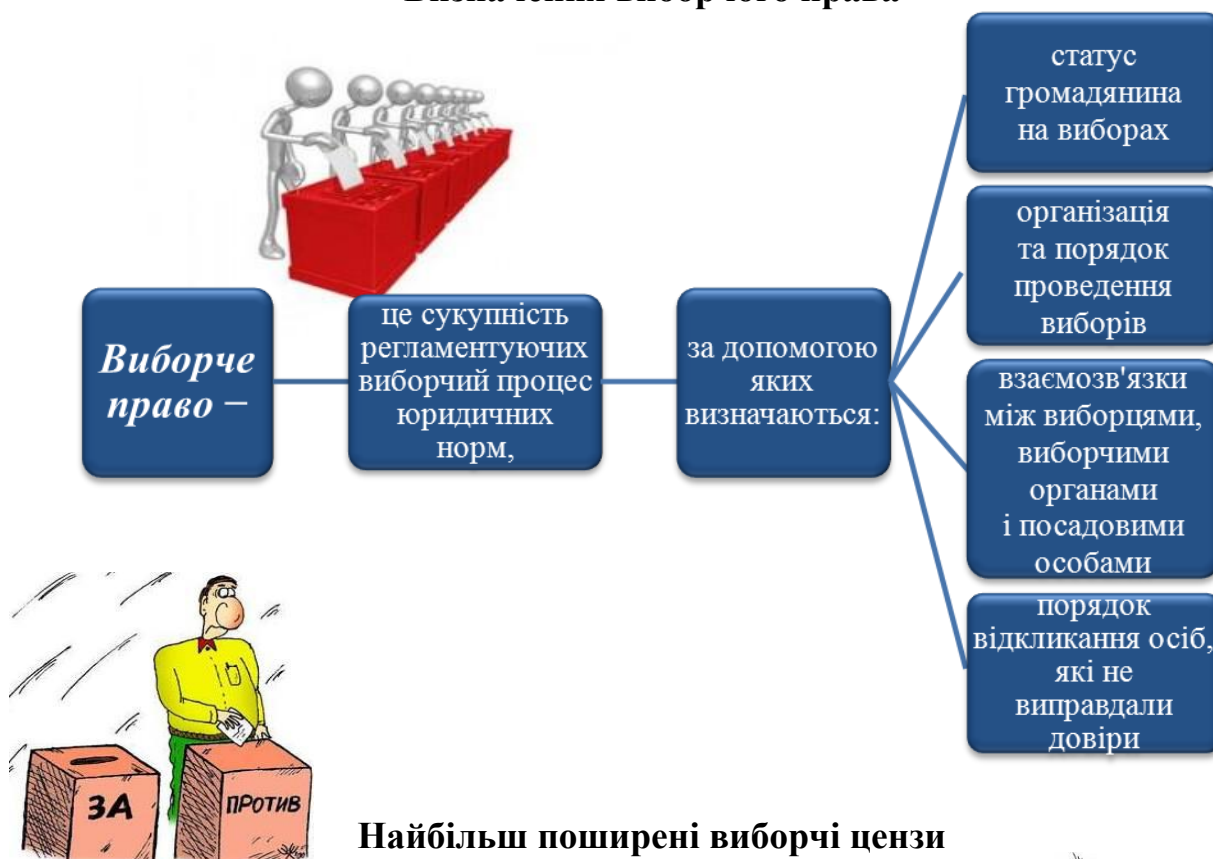
Соціальне призначення виборів

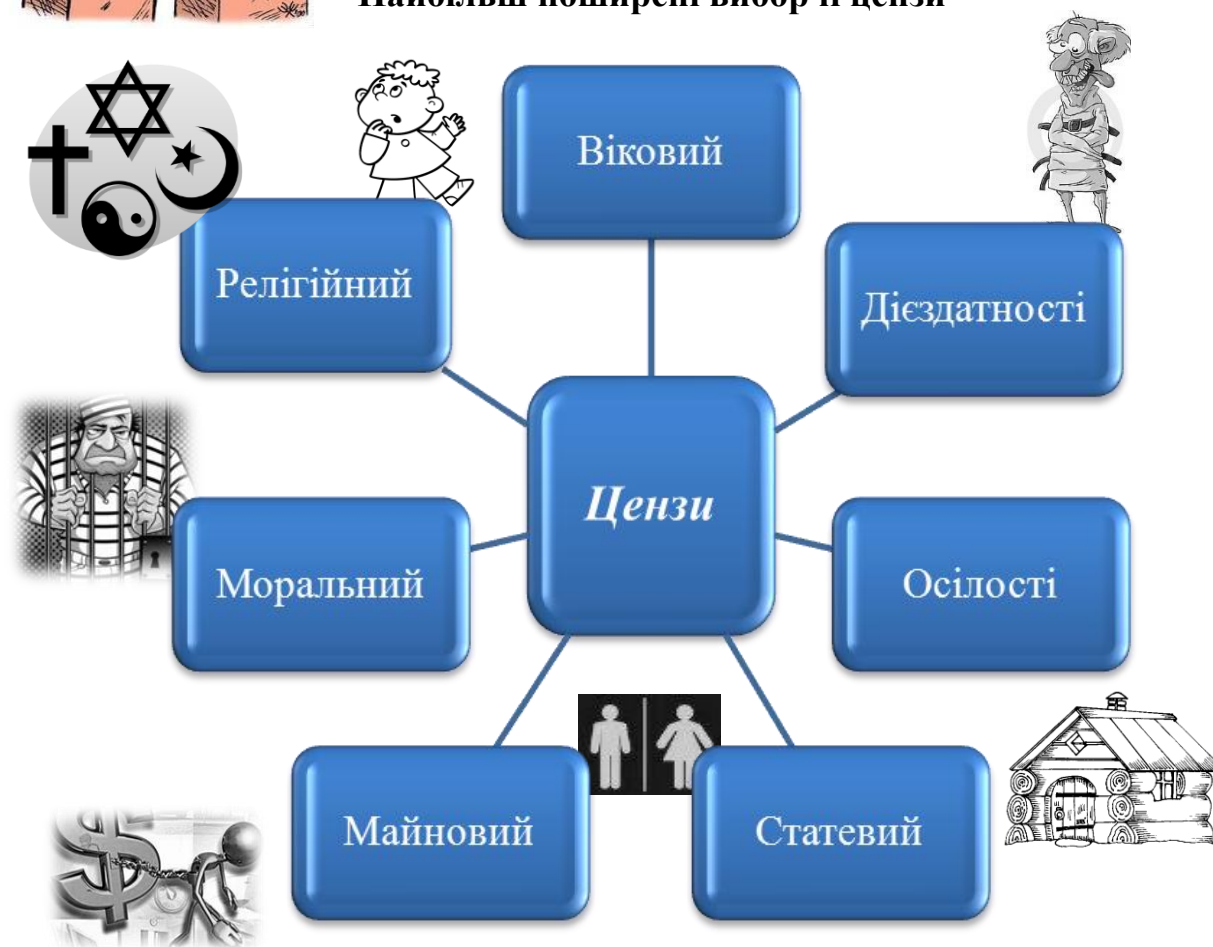
Типи референдумів

РЕФЕРЕНДУМ –	
тип всенародного волевиявлення, об'єктом якого є важливе питання	
Конституційний	Законодавчий
затвердження конституції, внесення поправок або змін	предмет – проект закону поточного законодавства, доля території, статус країни

Визначення виборчого права

Найбільш поширені виборчі цензи

Демократичні принципи виборчого права

Загальність	<ul style="list-style-type: none">• усі громадяни мають право обирати й бути обраними
Рівність	<ul style="list-style-type: none">• кожний виборець має голос, який оцінюється однаково
Таємниця виборів	<ul style="list-style-type: none">• виборець не повинен звітувати про свій вибір
Пряме голосування	<ul style="list-style-type: none">• виборець приймає рішення одноосібно

Принципи організації демократичних виборів

10.2. Виборчі системи

Типи виборчих систем

Переваги і недоліки мажоритарної системи

Переваги й недоліки пропорційної системи

10.3. Основні процедури виборчого процесу

Процедури виборчого процесу

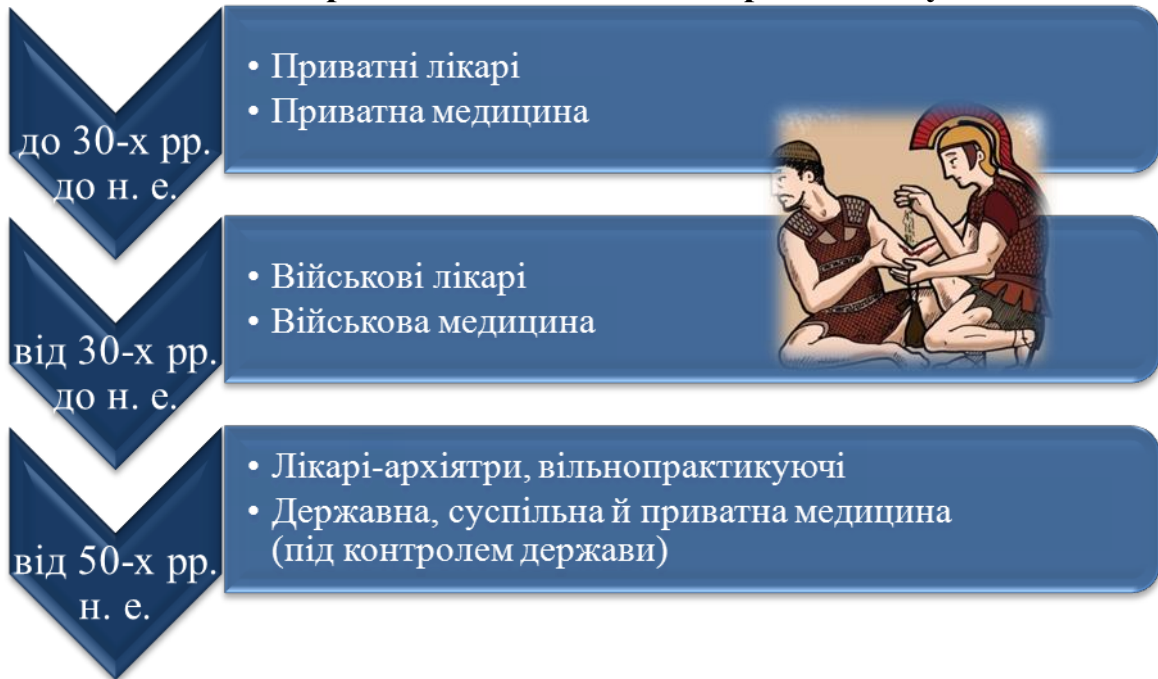

ТЕМА 11

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

11.1. Становлення державної політики в охороні здоров'я і медицині

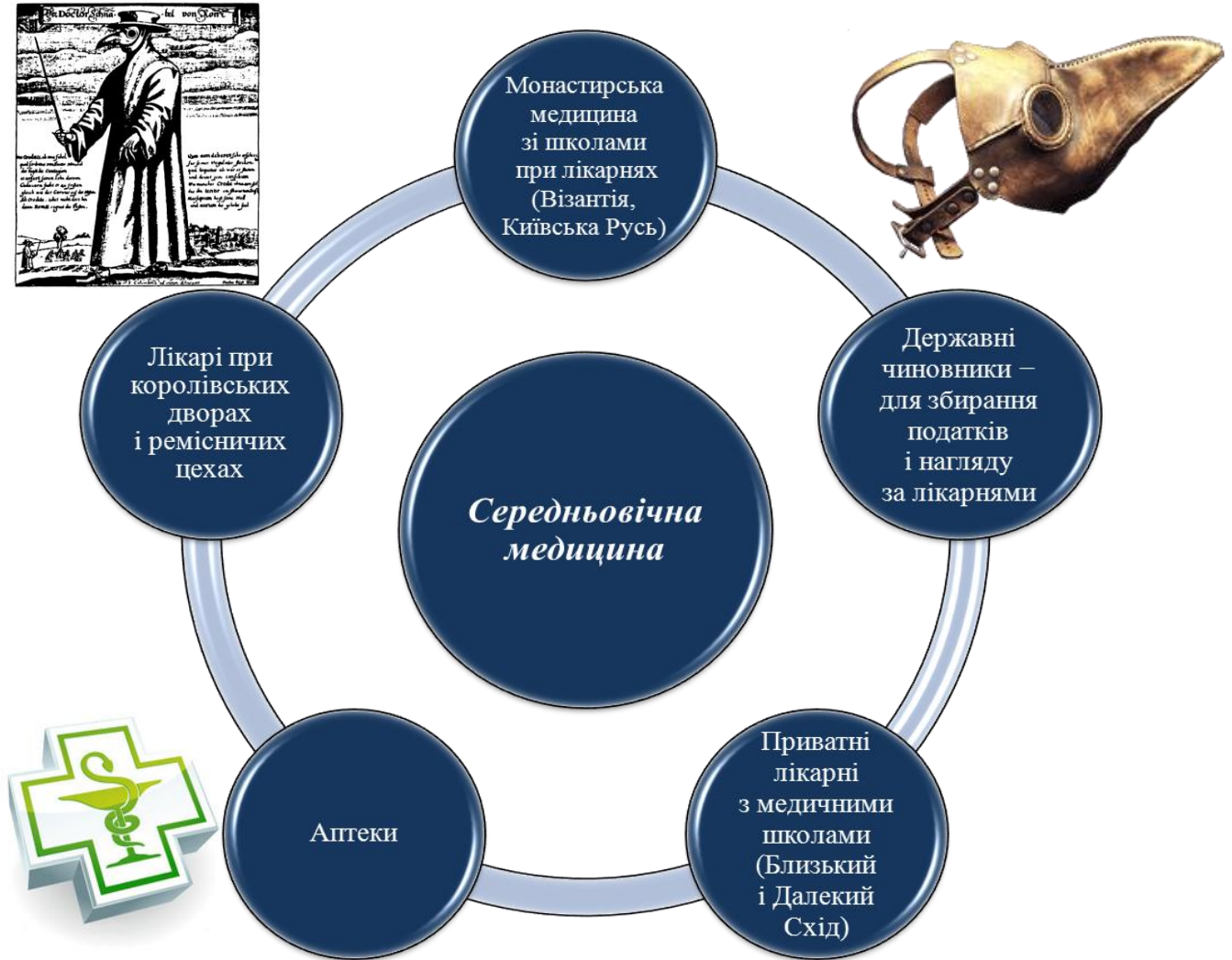
Система державної медицини в Стародавньому Римі

Система державної медицини в Римі з середини 50-х років н. е.

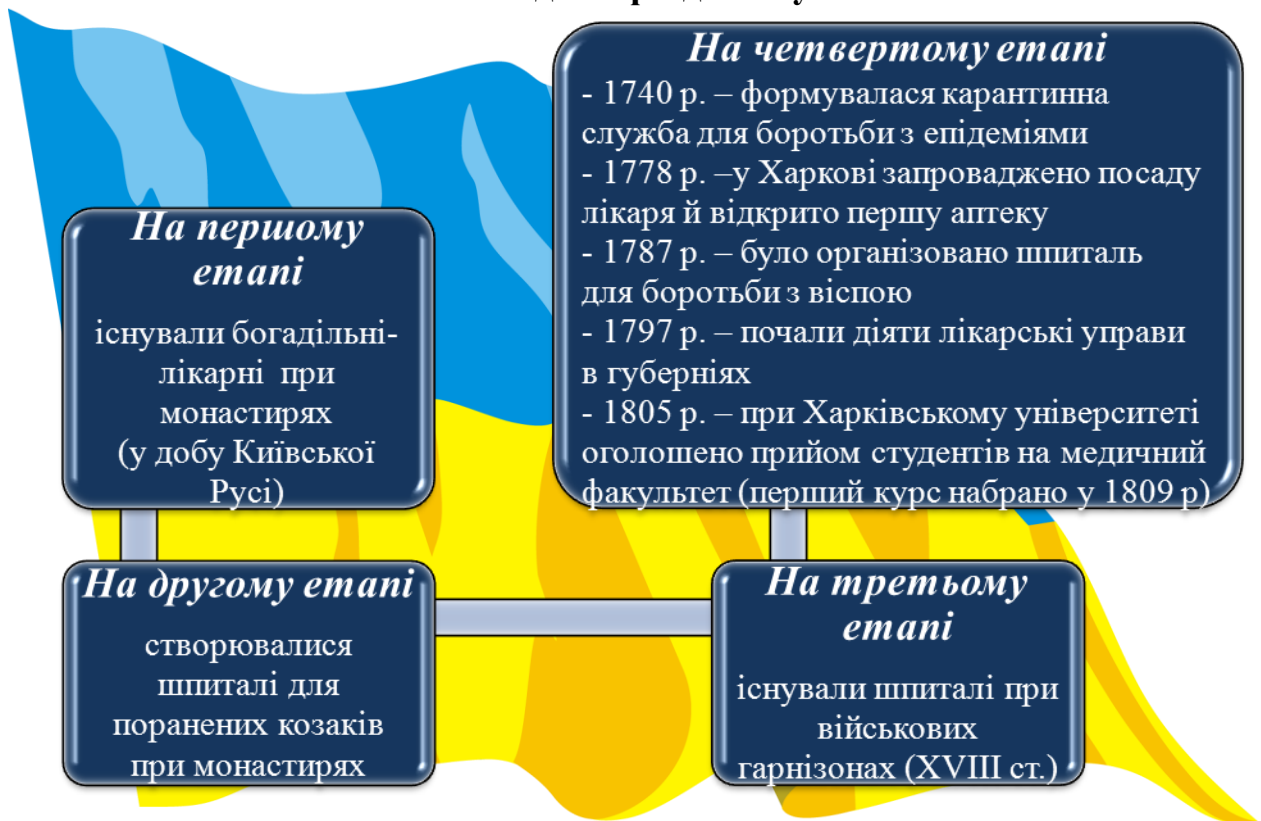
Система медичної допомоги за Середньовіччя

Видатні лікарі-філософи Середньовіччя

Етапи формування державної медичної системи в Україні за доби феодалізму

11.2. Державна соціальна політика та охорона здоров'я в сучасному світі

Визначення соціальної політики

Концепції соціальної політики

Специфіка різних моделей соціальної політики в охороні здоров'я

<i>Моделі</i>	Ліберальна	Консервативна	Соціал-демократична	Соціалістична
<i>Ознаки</i>				
Страховання	Добровільне приватне медичне страхування	Обов'язкове медичне страхування	Добровільне медичне страхування	Немає необхідності
Співвідношення державної та приватної медицини	Превалює приватна медицина	Переважають державні та благодійні програми	Превалює державна медицина	Державна
Доступ до медичної допомоги	Для платоспроможних пацієнтів	Високий	Високий	Повний
Наявність державних програм	Існують окремі програми	Звернення до лікаря лише за нагальної потреби	У більшості випадків	З усіх проблем, у межах держбюджету
Державне фінансування	До 50 %	До 75 %	До 90 %	100 %
Ефективність	За умови високих доходів	В умовах стабільної економіки та зайнятості	За стабільної економіки	За високих темпів зростання економіки

11.3. Державна соціальна політика України у сфері охорони здоров'я

Принципи державної політики з охорони здоров'я (ДПОЗУ)

ТЕМА 12

СВІТОВА ПОЛІТИКА. СВІТОВІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ

12.1. Світова політика і світовий політичний процес

Визначення політичного процесу

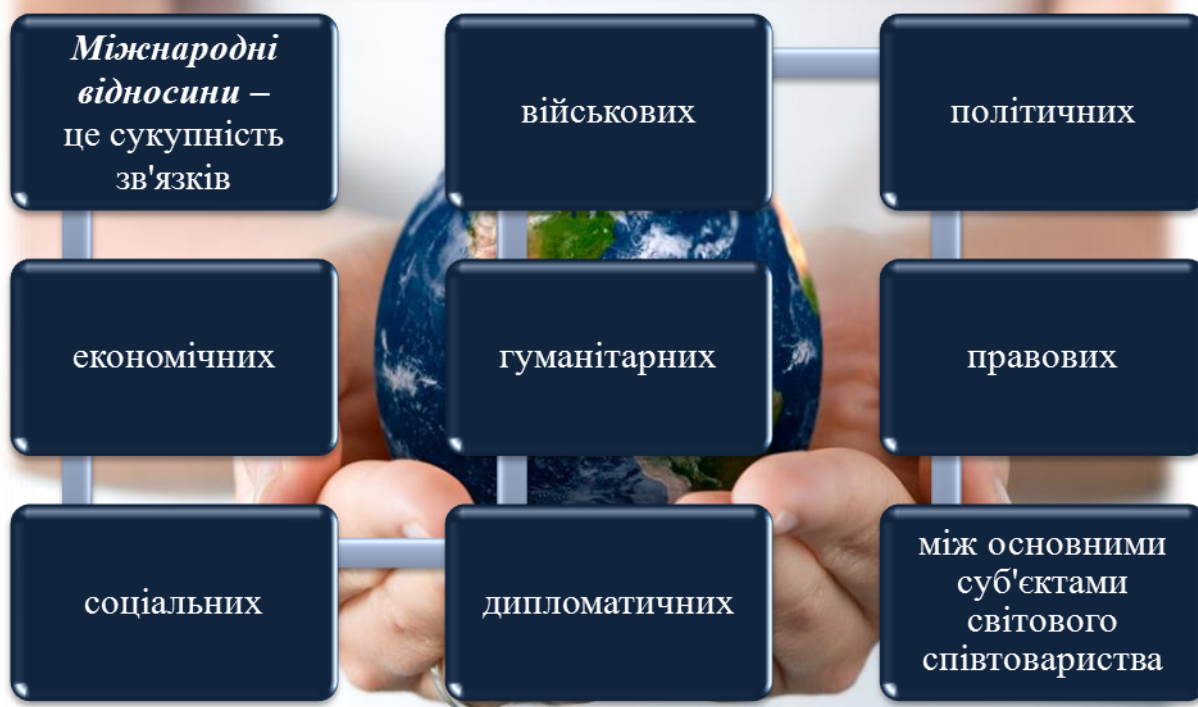
Основні суб'єкти політичного процесу

Визначення світового політичного процесу

Визначення міжнародних відносин

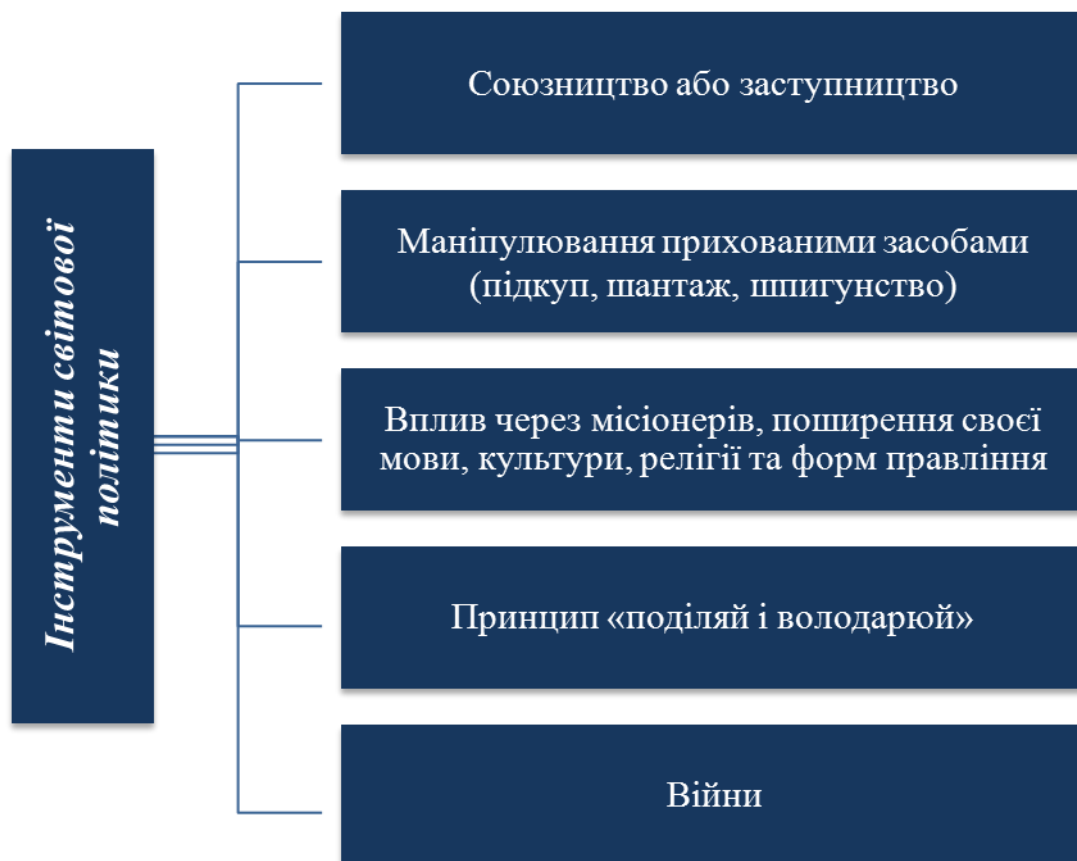
Пріоритетна роль політики в міжнародних відносинах визначається

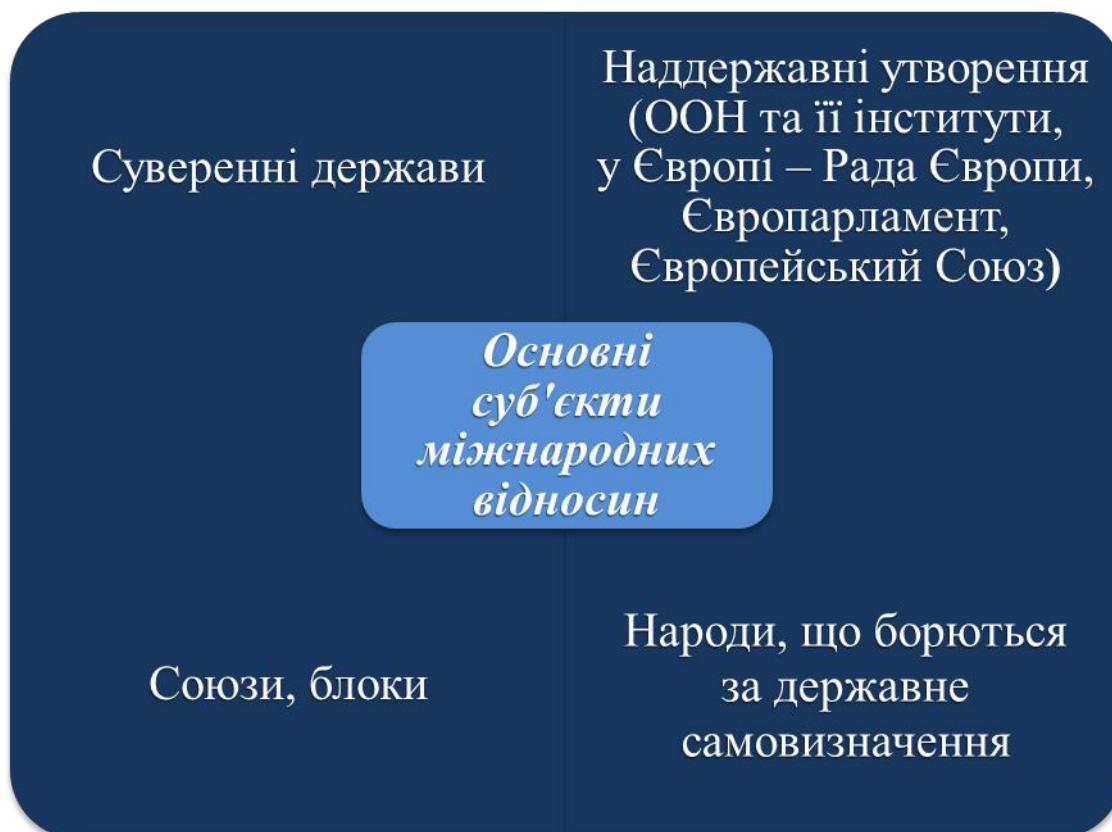
Інтереси держав, що привели до виникнення міжнародних відносин

Історичні інструменти світової політики

Суб'єкти міжнародних відносин

Визначення світової політики

Основні проблеми світової політики сучасності

Визначення війни як інструмента політики

12.2 Світова політика на рубежі тисячоліть.

Глобальні проблеми людства

Залежність світових війн і систем міжнародних відносин

Визначення глобалізації

Складові глобалізації

Найважливіші сучасні групи проблем

Рекомендована література

1. Антоненко В. Г. Політологія: підручник / В. Г. Антоненко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко. – 3-є вид., перероб., доп. – К. : ВЦ "Академія", 2006. – 568 с.
2. Герасіна Л. Політологія: академічний курс : підручник для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. / М. І. Панов. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Вид. дім "Ін Юре", 2006. – 520 с.
3. Кравченко В. І. Політологія: конспект лекцій для студентів : навчальний посібник / В. І. Кравченко, І. Ю. Робак, А. А. Громов. – Харків : ХНМУ, 2012. – 148 с.
4. Піча В. М. Політологія : підручник / В. М. Піча, Н. М. Хома. – 3-є вид., перероб. і доп. – Львів : Магнолія, 2009. – 476 с.

Навчальне видання

Альков Володимир Андрійович
Кравченко Валерій Іванович
Мартиненко Наталія Миколаївна

**Політична наука
в схемах та таблицях**

**Атлас наочного супроводу
до курсу «Політологія»**

Відповідальний за випуск

І. Ю. Робак

Редактор – В. А. Мац
Комп'ютерний набір – В. А. Альков, Н. М. Мартиненко
Комп'ютерна верстка – О. Ю. Лавриненко

План 2015, поз. 92.
Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк. 5,8.
Зам. № 15-3302.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdatknmu@mail.ru, izdat@knmu.kharkov.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

В. А. Альков, В. І. Кравченко, Н. М. Мартиненко

ПОЛІТИЧНА НАУКА У СХЕМАХ ТА ТАБЛИЦЯХ

АТЛАС НАОЧНОГО СУПРОВОДУ
ДО КУРСУ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Харків 2015